

Evangelio según Lucas

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlo ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judioga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sböli miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1-4 Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjrëko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omño llëm, gueniyo nopga omño ara ba bokkwo go, ba soyozlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «E jyã tëy, llëye inaba li ber wëlle wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlöböso, ga tjlökwö tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlino ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga jakrokror shäng yötso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjlino ga e jyã

tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlõe.

«Chida buk dörö kjlara ko Juan» le Tjlapga park-aga kjok dogo so kjlararë

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjuyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbö kong nopga kjishko wleniyo ko Zacariás, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. ⁶ Epga pjök li pjlo bek Sbö bokso, ba tjlökwo kole lok iyado. ⁷ Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

⁸ Dbar kjwara ga Zacariás tjëyoga parkë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdëkwo kjishko ga jyã shira lok, ga lono Zacariás kong, opzrëk jek Sbö u roshko, llëbo lõ pjleblë suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lõ pjleblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbö kong.

¹¹ Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacariás kong kjlara, shäng llëbo lõ pjleblë sukklo jonglishko e sor go, or këlekong. ¹² İya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjle ba kong ga «Zacariás, llëye bangkjrep llëme. Llëye rokorop Sbö kong bop syö go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjrep llëme. Llono ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjlú, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlú eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbö bokso. Kjillgwo bo dyo ie wlo llëm, ää

dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbö Sëya tjwe ber kësband ba tjok.

¹⁶ »Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbö li kolë iröng obi.

¹⁷ Sbö Sëya ber ba tjok kësband, beno kësband tjlapga tek dënnashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlik pjlu ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjre llëm wleniyo, e ie ber ba tjlokwo kolë. Eni ga nopga posharye, Tjlapga wlokjre wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjle ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjlokwo lep shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbö kong ba bokshto. Tja ichara lan bop tjok, chida li roy pjlu söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjlokwo kjrorop llëm kuzong ga pja ber shäng tjle llëm äär jong tjlokwo loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshë kjoko li wotjlik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le eng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjle ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjle ga ä e kjishko. Beno shäng tjle or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjlik ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk döröe» le Sbö parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjonglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjlökwö twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo'le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlē ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwlö ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjlīya beno sök ara. «¿Tjlökwö le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlúshko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga li tjlē ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llëme. Sbö ber shäng wopjlu bop tjok. ³¹ Pja ber shäng kjlaraso llëme. Pja wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Jesús. ³² E ber tjwlö kësbang. E kowëba Sbö Tjwlö Kësbangyo li Wa. E ie Sbö Tjwlö Kësbangyorë ber shäng Israel tjëyo pjluyo, ba pjeyo tek dënashko so David i dik, ³³ ber Israel tjëyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlü dbaryo li, e pjir llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë llëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwlö Kësbangyo dbo lirë. Eshko ga pja ber shäng kjlaraso llëm, laga Sbörë eni. E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. ³⁶ Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjlabla tjän ëmdë ga wa buk kjlara döröe. Läywëba ga e wapga llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjlaraso llëm

moglo tjer (6) tjan. ³⁷ Llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölä. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰ E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacarías tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

⁴¹ Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba mekë go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴² E kjïshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjinmo, bop chira kjimtara ara bakoe. ⁴³ Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwlö llëme. ¿Tja ip tjwe llë kjïydo? ⁴⁴ Bop ybö kur ga chida li wiktong jekdo bor bö roshko, wopjlú kjïshko. ⁴⁵ Llëye lara Tjlapgarë bop kong li tjlökwo kjrorop. E kjïshko ga pja ber wopjlú» le ba kong.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ga
«Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

⁴⁷ Tja wopjlú Sbö tjok,
e bor döga.

⁴⁸⁻⁴⁹ Tja ba parkaga, tja tjwlö llëm wleniyo,
gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbö Kjangyo lirë bor kong kësbange.
E kjïshko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär
nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jlõe” le
 ÿyado.

E ko Eröe. E bishīya dik llëme.

⁵⁰ Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong ÿyadoe.

⁵¹ Llëbo kësbang shärye ÿyado, e dbo ara kjīshko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber
 kësbang li,
 e shdöra kjloroe.

⁵² Pjlupga kës-kës wleniyo,
 e lona beno tjwlō ame.

Nopga wlëp wleniyo,
 e poyona beno kës-këse.

⁵³ Nopga pjli ara wleniyo kong,
 llëye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara wleniyo,
 e ichara jek or rorëe.

⁵⁴ Shji Israel tjëyoga ber löng ba parkaga.
 Shji kjimtara.
 Shji songe le ÿyado.

⁵⁵ Lara eni jlökoyo bi pjeyoga tek dënashko so kong,
 Abraham kong bako,
 ga shäryara eni» le.

⁵⁶ Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko
 moglo mya dik. E irgo ga tek shrono shäng iröng
 obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷ Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjlara
 domer. ⁵⁸ Eshko ga ba mekë beno wopjluë. Roy
 kura nopga tjeng ba zlong bäng li, ba pjeyogarë, ga
 beno löng wopjlú ba tjok eshko bakoe. Miydara lok
 ga llëbo shäryara Tjlapgarë pjlu ba kong.

⁵⁹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li söra lok, doyo jyã te wlo. «Koiëy Zacarias, ba data li ko» lara nopga löng lirë, ⁶⁰ gueniyo ga ba mekë tjlë ga «Eni llëme. E ko Juan» le.

⁶¹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le. ⁶² Ga tjlëno lok chida data li kong or goshko, koie ber llë miyde lok wlo. ⁶³ Eshko ga ba data kjorkwang rokono kjwangna, llëbo jyã të e go wlo. Twara lok ba kong ga jyã tara ga «E ko ber Juan» le. Ìya nopga uunkong lirë ga beno löng yëy le erä. ⁶⁴ Jekdo eshko ga chida data li tjlëno jek obi, ga Sbö poshrëra arae.

⁶⁵ Kuya lok ga yëy le uunkong lirë. Ga llëbo shäryono li, e lanyotkëba ara Judea kjokyo dlup shwo lëkong kjwang jikong. ⁶⁶ Kuya nopga löng eshko lirë ga beno löng wotjlïk ara uunkong. Tjlë ëng kong ga «Jlökoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjïshko ga e ber llë shäryë?» le lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacariásdë

⁶⁷ Eshko ga Zacariás go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjlë ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësbang,

e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.

E poshrëy träk llëm e kjïshko.

⁷⁰ Tek dënashko ga tjlökwo twara beno bi kong, lak ba tjlökwo lagagarë drete.

Tak pjang eni:

71 “Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko dwayo,
 bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.

72 Pjãy songe lër ãyado.

Bor tjlökwo tworor bomi kong beno ãyado wlo li woyojer llëme.”

73 Tjlökwo lara bi tjlapga Abraham kong jlökoyo li beno jong eni.

74-75 Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llëye bangkjrëy llëm,

dbar kjwobi go, shji löng së obishko ga

ba tjlökwo li söy ga pjlu, pjlo bek, owa llëme.

76-77 Ga pja, bor wa,

pja jek Tjlapga tjwe li bäm goshko, irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

E kjishko ga pja kowëba Sbö Tjwlö Kësbangyo tjlökwo laga.

Ba tjlökwo lorop ba nopga kong li go ga

miyde lok ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret,

ga döra llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo, shdüya Sbörë ame wlo.

Lörop ba kong li, e irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

78-79 Bi Sbö, shji woyde ara, shji songe le ãyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sã roy wleni,

shji wolon li, e bangkjrëy arae.

Eni kuzong ga bi kong bi döga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo,

kãlã shjiy dlo wleni,

dba, e ie ber bi kong tjaglën wleni.

Dlo li kãlã tẽ shjiy shji löng lishko,

shji ber tjeng kjok ro sī roy ame wlo,
 shji wolon li, e bangkjrëy ame wlo bakoe.
 Irbo pjlú li, e pīya bi kong, shji ber 'lōng wlēp wlo»
 le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlú li kun jem bakoe. Öötong kësbangshko ga öötong sök kjok dogro no llēmshko, äär jong ba dbar opping Israel tjëyoga kong, Sbö tjlökwo roy le ba kong wlo li öötong guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pflu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjrë kjok kjwang jikong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bäm goshko ga ko kjrayde eni llēm, kjre eshko jā. Kjreshko ga Cirenio parkë sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlapgaga tek dënashko so li kjokshko irōng obi, ko twë ba ko kjrägaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tjlapga tek dënashko so kjishko.

⁵ Dënashko ga tjlökwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydë ba tjok llēm obi. Eni ga jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döröe. ⁶ Löng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge.

⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bäm ñyo.

Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go, öng tjeng lishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjishko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlëp ushko so dagaga löng kjlöbö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga ⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kãã tono lletlet pjribri löng lishko. Ìya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «Lläye bangkjre mi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pjlú söga bomi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopjlú träk llëme. Kuromi ga pjây ber wopjlú li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi döga. No pjluyo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pjluyo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wëlä wlo ga wlëmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong.

Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li, e ber löng wopjlú ëng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlä lok ëng kong ga «Lläbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to ìk Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng,

ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo bapkwö kjing go. María, José, e wlëna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ña pjir ga llëye lara Sbö parkagarë ba kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno löng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo Maríara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llëye lara Sbö parkagarë ba kong li ña lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga «Sbö, pja kësbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyã tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso llëm li llëm obishko.

²²⁻²³ Ga sopono, dbar tak pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjläkwö tak pjang eni: «Wapga domerga bäm ñyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjishko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjläkwö tak pjang eni: «Dunggwo kjrjing pjök, dunggwo kjwo këskes wleniyo, llëm ga dunggwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»† E kjishko ga Tjlapga sengglo li shäryara eni.

* **2:22-23** Éxodo 13.2, 12. † **2:24** Levítico 12.8.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo 'li koshe sök ïyado, e goshko Sbö Sëya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Pja wolon llëm, no pjluvo iche le Sbörë li ïnop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba meké, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, llëye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshe. Öötong löngshko ga ²⁸ chida li ïna, ga kjrara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjlä ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluvo ëre ichorop,
ïya tjëyoga löng kës lirë wlo.

Ëre ber iök shjiy wleni,
nopga judío llëm wleniyo kong.

Bop tjëyo Israel,
e poshrëkoba ara ba kjïshko.

Tjlapga, tja bop parkaga.
Llëye lorop bor kong jlökoyo li,
e shäryorop eeri.

Borwa döga ëre
ïnor bor bokkwo go.

E kjïshko ga tja shinmotké wopjlú ga pjlué» le.

³³ Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba meké, ba datarë ga beno löng wotjlik arae. ³⁴ E irgo ga tjläkwo lara Simeóndë beno pjlu ba kong lok. Ga tjlä chida meké María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ëre, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwlo ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlo ara wlo bakoe. E ber shäng llëbo jyäglo ichara Sbörë wleni, ga läywëba owa ara, ³⁵ oba wotjlik

sorë ba pjlúshko li ñgöy wěle wlo. Gueniyo llono ga ba kjishko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wleni» le.

³⁶ Eshko walë shäng kjlara ko Ana, e Sbö tjlökwö laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjlablae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjloglo kjäk (7). ³⁷ E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjloglo sak kjwong kjingsho pkëng (84). Beno sök Sbö u zlong bäng Sbö poshrëk shkë dba, opshik llaw llëme. Syöshtë Sbö kong ara, ga ië llëm Sbö kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. İya ga beno shäng wopjlúe. Ga tjle ga «Sbö, chida ère ichorop borwa pjluo. E kjishko ga tja wopjlú bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjlökwo tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Mariarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

⁴¹ Lu pjlobi go ga ba data, ba mekö, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wlo. ⁴² Ga Jesús öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrëk ba tjok bebi, sgara judiogarë sorë ga eni. ⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba

mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llëm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lok dbar kjwarashko ga wlëya lok ba pjeyoga tjrëko, ⁴⁵ gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjöshko ga wlëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëko. E sök ba tjlökwo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjlúe. E kjïshko ga yëy le lok erä.

⁴⁸ İya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjrëko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlë ba kong ga «Jesús, ¿pja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjïshko» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja wlëmi löng ega? ¿Tja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» le. ⁵⁰ Gueniyo tjlökwo lara li llë loklo miydara lok llëme.

⁵¹ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëye shäryara li woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjlúe» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹ Tiberio sök p̄jlu kēsbangyo öötong ʼlu p̄jloglo sak kjwara kjingsho shkēngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so p̄jluyo, ba shjiy Felipe sök Iturea so p̄jluyo, Traconite so p̄jluyo bako, Lisantias sök Abilene so p̄jluyo, ² Anás, Caifás, e ʼlōng syōshtaga Sbō kong nopga kjīshko kēskesyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa ʼli sök kjok dogro no ʼlēmshko. Eshko ga t̄jlōkwo ʼlara Sbörē Juan kong, ʼle oba kong wlo. ³ Eni ga to jek shäng kjok buk kēs Jordán diyo sor go, t̄jlē oba kong ga «ʼllēbo owa shäryēmi ʼlōng ʼli, e owa ʼjlōe ʼlozī, ga rayozī, ga p̄jāy wēr jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa p̄jang bomi go ʼli ʼlöya Sbörē ber drete» ʼle.

⁴ Shäryono eni, tara Sbō t̄jlōkwo ʼlaga tek dēnashko so Isaíasdē sorē ʼli eni. T̄jlēno beno eni:
«Kjok dogro no ʼlēmshko ga ēbo t̄jlē shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozī T̄jlapga tjwe ʼli kong.
Shäryozī ber beke.

⁵ Dipkwo uunkong ʼli,
e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.
Dlup kēskes, chilawa ʼli,
e ʼlōngko, kjing ber bek wlo.
Irbo sjōng ʼli,
e ʼlgwekko, ber p̄jlo bek wlo.
Irbo p̄jlēbgwoyo ara ʼli,
e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶ Ga no p̄jluyo iche Sbörē no döya wlo ʼli,
e ʼiya nopga tjeng kjok kjwang j̄ikong ʼlirē” ʼle.»*

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan t̄jlē ba kong ga «j̄P̄jāy

* **3:6** Isaías 40.3-5.

so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdũzlong dbaryo dörö lishko ga pjây dâr laga ërë bomi kongdo? 8 Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdũya Sbörë llëme” lëmi llëme. 9 “Zër e” le Sbörë shäng. KJOR botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo» le.

10 Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga llëye shäryërwa?»

11 «Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong llëm li kong, ëye dli tjok ga shdöya, twe ëye dli llëm li kong» le ba kong.

12 Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shäryërwa?»

13 «Pjây ichara bomi kägäyorë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo llëme» le ba kong.

14 Ængkjwagaga löng eshko li tjlä ba kong ga «¿Tjawa orwë llong?»

«Llëye dömi oblë shjiryö llëme. Llëye dömi dbo go llëm, jyöyotkëmi i llëm bakoe. Pjây tjwllëkoba kjöme ga pjây ber löng wlëp ba tjok» le ba kong.

15 Eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyö, ga wotjlik lok ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Juan kjwe lëpde?» le.

16 E kjishko ga Juan tjlä ba kong ga «Pjây wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwllö

ara bor kjinmo anmoyō kjīshko.† Era, pjāy we iök go, ga pjāy go Sbō Sēya iche tjwe ber kēsbang bomi tjok. ¹⁷ Tjwe kjwlē tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo tōya ber tjeng ba bapkwō roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjē jong ri ri ŷyado, sjer llēme» le. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandē tjlōkwo oblē oblē go ara, ga Sbō tjlōkwo roy pjlu lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Llēbo owa shāryara oblē ara bakoe. E kjīshko ga wlona Juandē ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara llēm, llēbo owa shāryara jek kēgong, Juan iara beno shäng no shdūzlong uyo roshko.

Jesús wara Juandē

²¹ Iayde shäng no shdūzlong uyo roy llēm obishko ga Juan shäng oba wē ara. Pjlara ga Jesús jek öotong shäng eshko, ga wara Juandē jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shäng syōstē Sbō kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ²² ga Sbō Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wēlēe. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlē ga «Bor wa li pja. Pja woydēr ara. Tja wopjlú bop tjok» le.

Jesús data, kjokē, tjlapgaga tek dēna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lēba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

† **3:16** Drepkwota dōga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

Matat, e Leví wa.
Leví, e Melquí wa.
Melquí, e Jana wa.
Jana, e José wa.
²⁵ José, e Matatías wa.
Matatías, e Amós wa.
Amós, e Nahúm wa.
Nahúm, e Esli wa.
Esli, e Nagai wa.
²⁶ Nagai, e Maat wa.
Maat, e Matatías wa.
Matatías, e Semei wa.
Semei, e José wa.
José, e Judá wa.
²⁷ Judá, e Joanán wa.
Joanán, e Resa wa.
Resa, e Zorobabel wa.
Zorobabel, e Salatiel wa.
Salatiel, e Neri wa.
²⁸ Neri, e Melquí wa.
Melquí, e Adi wa.
Adi, e Cosam wa.
Cosam, e Elmodam wa.
Elmodam, e Er wa.
²⁹ Er, e Josué wa.
Josué, e Eliézer wa.
Eliézer, e Jorim wa.
Jorim, e Matat wa.
³⁰ Matat, e Leví wa.
Leví, e Simeón wa.
Simeón, e Judá wa.
Judá, e José wa.
José, e Jonán wa.
Jonán, e Eliaquim wa.

³¹ Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

³² Natán, e David wa.

David, e Isaí wa.

Isaí, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

³³ Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

³⁴ Judá, e Jacob wa.

Jacob, e Isaac wa.

Isaac, e Abraham wa.

Abraham, e Taré wa.

Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.

Serug, e Ragau wa.

Ragau, e Péleg wa.

Péleg, e Heber wa.

Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.

Arfaxad, e Sem wa.

Sem, e Noé wa.

Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.

Matusalén, e Enoc wa.

Enoc, e Jared wa.

Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.
³⁸ Cainán, e Enós wa.
 Enós, e Set wa.
 Set, e Adán wa.
 Adán, e Sbö wa.

4

Jesús tjl̄na Äre, llëbo owa shäryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jl̄okoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko. ² Eshko ga tjl̄na Äre shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jl̄okoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”» * le.

⁵ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jlkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo. ⁶⁻⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woýdë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”» † le.

* **4:4** Deuteronomio 8.3. † **4:8** Deuteronomio 6.13.

9-11 E irgo ga söra Äre jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”‡

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

12 Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”»§ le.

13 Tjlïna Äre pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jã.

Jesús ba pak soyono

14 E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jïkong. 15 Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judíoga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

16 Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjlökwo lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. 17 Ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjlökwo tak pjang lara li tjlë eni:

‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16.

18 «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë,
ba tjlõkwo roy pjlú læ oba song wleniyo kong
wlo.

E kjĩshko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlë nopga shdung lõng li kong ga “Pjãý dâr
malinge”,

tjlë nopga kjok ïgö llëm li kong ga “Pjãý kjok ïk
shara”,

tjlë nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjãý
bokrotkëba ame”,

19 tjlë nopga uunkong kong ga “Sbõ nopga dâr
dbaryo li öötonge.”»*

20 E irgo ga kjibokwo li llira, twara iröng ba
kjimtaga parkë shäng judíoga syõ uyo roy li kong,
ga sirkeno sök eshko. Eshko ga ïya nopga lõng lirë
beno lõng drëng erä. 21 Eni ga Jesús tjlë ba kong ga
«Sbõ tjlõkwo ëre kuromi li, e shãryono eeri» le.

22 Tjlë shäng ga ba kugaga lõng li tjlë ëng kong ga
«Kjwe pjlúe. Ba tjlõkwo le li, e wolësowa» le, ga beno
lõng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Domer kjwe
José wa llëmdo?» le.

23 Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Llëye læmi
woydë bor kong li, e miydoror pjir tjän. ¿No
dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjlë ba
kong ga “Pja no dwlomnek pjlúra pja opdwlomnes
om goshko” læy eni llëmdo? Eni ga “Pja no
dwlomnek pjlúra nopga tjeng bop kjok ëreshko
dwlomnezong” læmi woydë bor kong eni. “Caper-
naúm kjokyoshko ga llëbo shãryorop oblë oblë ara
li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga
shãryos eni bakoe” læmi woydë bor kong eni bakoe.

* 4:19 Isaías 61.1-2.

24 Lër bomi kong jlōkoyo ga Sbō tjlōkwo laga, e iëba tjlwō ara ba kjok om go lishko llëme. 25 Lër bomi kong jlōkoyo ga Sbō tjlōkwo laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syāpga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök lishko, 26 gueniyo ichara Sbörë syāpga löng eshko li kjimtë llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syā sök kjlara eshko kjimtë wlo. 27 Sbō tjlōkwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era pop-tara» le.

28 Kuya nopga tjeng judíoga syō uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong. 29 Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara.

30 Miga Jesús opdöno jek ba tjrëko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsdë toe

31 E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syō uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. 32 Tjlōkwo lara jlōkoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

33 Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ïya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlë ga 34 «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare?»

Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

³⁵ Kuya ga säya 'li wlona, tjlë ga «Pja kjinkozong. Pja opkjös domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer 'li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko 'li beno löng yëy 'le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Tjlökwö kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä säyaga iche opkjë ga kole jlökoyo» le.

³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jïkong.

Simón ëm poptara Jesúsde

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judíoga syö uyo 'li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko 'li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le.

³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik 'li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo söraaba ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng 'li miyde Ä säyaga tjeng oba goshko 'lire owa llëme. Epga toshko ga tjlë löng dbo go ga «¡Pja Sbö Wa!» le. E kjïshko ga ichara Jesúsde tjlë llëme.

Jesús Sbö tjlökwo roy pjlú lono judíoga syö uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, ber sök

tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba lë judioga kjokyo kjrinishko kjrinishko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko.

5

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö tjlökwo kuya lok wlo, ga Jesús lliya lok ara. Eshko ga ina Jesúsde ga kyyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mã shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kyyong buk kjlara roshko, kyyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlë Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jeke. Eshko ga Jesús sirkeno sök kyyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li pïya sök.

⁴ Tjlëno pjir ga tjlë Simón kong ga «Kyyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mã shakklo kjwe dbuzi dishko, pjäy mã shak wlo» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mã sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

* **5:1-3** Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

⁶ Shäryara eni ga mã shara lok träk llëme. Shiya lokshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän. ⁷ İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kyyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jïkong. Ba kyyong do pjök li pito, roy dlina tjung mã erö kjïshko. ⁸⁻⁹ Ga İya lok ga mã shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús boksho, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja opkjös bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kyyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kyyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlä Simón kong ga «Lläye bangkjrep llëme. Pja to shäng mã shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kyyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrïnashko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jïkong. Jesús İya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjlúe» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjlúe.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja poptoror'lep ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong

nopga kjĩshko li kong, pja ĩya wlo eröe. Sbö sengglo lara Moisésdë, pja äär Sbö poshrök ba ushko ga pjlú wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjĩshko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyõ, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. ¹⁶ Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng ëye llëmshko, syöshtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swlopga popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlëbõ, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús boksho wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrök kjone go llëm, oba ara kjĩy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús boksho.

²⁰ ĩya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga löng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro?

¡Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwLö llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

²² Wotjlík löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy wotjlík owa eni ega? ²³ “Owa pjang bop go li lönor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e ïgömi llëme. Gueniyo ga “Pja kojözong. Pja jëkzong” loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ïgömi wëlle. ²⁴ Kjek ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga löng li boksho, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbö poshrëk ara. ²⁶ Ìya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjlä lok ëng kong ga «Eri ga llëbo ïydë llëm obi, e ïnoy jlöe» le.

Leví rokara Jesúsde

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. Ìya Jesúsde ga tjlä ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Leví dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono löng ara ië, tjrëko nopga dbur töngga Roma so kong shrono löng ara bakoe. ³⁰ Ìya fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë ga tjlä lok Jesús

oppinggaga löng li kong ga «¿Pjãy ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlõe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjïshko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syõshtë Sbõ kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlõng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jã» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglën§ zëy sira, shwong këguë* bängyëy e go wlo llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36 Shwong tjaglën le li, e tjlõkwo twara Sbörë jlõkoyo tjaglën Jesús kjïshko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlõkwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlõkoyo dënashko li loklo.

37 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën† tyëy ba bap-
kwo këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme.
Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwo li böptur. Eni ga
kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwo li
ber eni bakoe. 38 Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo
dbo ara tjaqlën tyëy wlo ga woyde bapkwo tjaqlën.
39 Ëye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga
kjillgwo bo dyo tjaqlën li ie woydë llëme. Eshko ga
tjlë ga «Këguë li pjlu, tjaqlën li kjinmo» le eni» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

1 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng
dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko
ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kjwokäya
or go, ue lok wlo. 2 Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë
ga «¿Llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm
li shäryëmi löng kjweni ega?» le.

3 Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko
ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga
llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë
llëmdo? 4 David opzrëno jek shäng Sbö u roshko,
ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy
Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba
tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagararé erö
gueniyo» le.

† 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën le li, e tjlökwo twara Sbörë
jlökoyo tjaqlën Jesús kjishko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo
ara bapkwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë
Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

⁵ Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syõ uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këë slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko bako, Jesús de, swlo li popte woshtozlong dbaryore ñya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlík löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë swlo li kong ga «Pja kojõs shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le. Kuya ga shäryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Pjäy kong llëbo kjakrokër kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlú? ¿Llëbo pjlúre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li ñna uunkong, ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwîzong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjlúe. ¹¹ Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlë lok ëng kong ga «¿Llëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjlú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syõstë Sbõ kong wlo,

ga syõshtono shkëe. ¹³ Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbõ tjlökwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Eye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsde. ¹⁹ Eshko ga eye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwë le.

Llëye shäryëy, shji ber löng wopjlu wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga ñya Jesúsde ga tjlë ba kong ga

- «Nopga song wleniyo,
 pjây ber wopjłú,
 Sbö ber bomi pjłuyo kjĩshko.
- 21 Pjây löng pjli ara wleniyo,
 pjây ber wopjłú,
 İlono ga pjây ber löng bö tjung kjĩshko.
- Pjây löng slar ëë wleniyo,
 pjây ber wopjłú,
 İlono ga pjây ber löng jar kjĩshko.
- 22 Pjây İywaba shjiktëng, pjây wlokrëba llëm, pjây
 İâywëba owa, bomi ko e owa lëba, shäryëba
 eni no to ter kjok dogo dwayo ëre kjĩshkoshko
 ga
 pjây ber wopjłúe.
- 23 Eni ga pjây äär kjok dogoshko ga pjây potjwlën
 ara. E kjĩshko ga shäryëba owa bomi kong
 enishko ga pjây woydë llëme. Pjây ber
 woowa llëm dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjây
 löng wopjłú kjĩshko bakoe.
 Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga shdunaba eni
 bakoe.
- 24 Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo,
 pjây song jlö,
 İlono ga pjây löng pjłú dbaryo'li pjitong kjĩshko.
- 25 Pjây löng bö tjung wleniyo,
 pjây song jlö,
 İlono ga pjây ber löng pjli ara kjĩshko.
- Pjây löng jar wleniyo,
 pjây song jlö,
 İlono ga pjây ber löng slar ëë kjĩshko.
- 26 Pjây poshrëkoba arashko ga
 pjây song jlöe.

Dënashko ga nopga to löng tjlë ga “Tja Sbö tjlökwo laga” le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eshko ga epga poshrëra ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong ga bomi moskwoga woydozî ara. Ëye, pjây ïywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozi pjlú dey. ²⁸ Ëye wotjlik owa bop tjok ga pjây wotjlik pjlú ba tjok. Ëye, pjây bokrotke ga pjây syöshhtë Sbö kong ba kjishko dey. ²⁹ Pjây kwomso shpora oblërë pjlara ga kalëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi shwong kop lëkong döra ga bomi shwong ter lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. Llëbo döra bop shjiryo ga wëyë. ³¹ Pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwlö shimi iröng wlo dö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye Sbörë pjlú bako, “Tja kjimtara Sbörë” le llëm gueniyo. E kjishko ga bomi moskwoga woydozî ara. Llëbo shäryozi pjlú ba kong. Dbur poskwözi oba kong, ga tjwlö shimi llëme. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbange. Ga pjây ber löng Sbö Tjwlö Kësbangyo li wapga jlökoyo. ³⁶ Pja songe

le bomi Datarë oba kong. Pja songe lozĩ oba kong eni bakoe.

«No *oblë llëbo owa shäryono*» lëy ë kong llëme

³⁷ » «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjäy llëbo shäryono owa” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. “Pja shdungko” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjäy shdungko” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li iozĩ ber tjwlõ llëme. Eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sëzĩa. Eni ga pjäy sëya Sbörë bakoe. Pjäy kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bapkwo tjung kjoyo, resgwo bapkwo li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwo shopte jong om go wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Nopga tjeng do pjök kjok igö llëm wleniyo. ¿Kjlara wlosöya ba kjlara lirë le ga lon jer tjeng pjöyĩkong pjlebgwo kjwaraso roy llëmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlõ ara, ba pingga kjinmo llëme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bäng kjour pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro?

⁴² ¿Kjorkwang buk bomi bok roshko li igömi llëm ga “Kjour pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ¿Pjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlík owa bomi pjlušhko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizĩ

bäm go. Enira kJOR pJloyo buk bomi kJlara bok bäng li İgömi wēlē, shimi ba kong wlo.

KJOR; e sorē miydēy ba bo go

⁴³ »KJOR doyo pJlú ga botjyē ga owayo drete. KJOR doyo owa ga botjyē ga pJlúyo dret bakoe. ⁴⁴ KJOR, e sorē miydēy ba bo go. KJOR bo kJrēy shklik doyo go llēme. KJillgwo bo kJrēy shkō sho doyo go llēm bakoe. ⁴⁵ No pJlú ga tJlē pJlú, wotJlĭk pJlú ba pJlúshko kJĭshko. No owa ga tJlē owa, wotJlĭk owa ba pJlúshko kJĭshko bakoe. Llēbo tjeng bomi pJlúshko İmirē bomi kJamo go.

U shäryēy sorē

⁴⁶ »Pjāy tJlē bor kong ga “Pja bor Tjlapga Jlōkoyo” lēmi, gueniyo tja kolēmi llēme. ¿Shäryēmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ Ęye tJwe bor shwoy, tja tJlōkwo kuya, ga llēye İloror li shärye ga e so domer u ywaga kJlara kJoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pJlona rong, ga ak iara ba so bäng pJribrie. Shäryara pJir ga di to jer, pJono u li goshko ga to wito llēm, u li shäryara pJlú kJĭshko. ⁴⁹ Gueniyo Ęye, tja tJlōkwo kuya, ga llēye İloror li shärye llēm ga e so domer u ywaga oblē kJoyoe. U shäryarashko ga ba shwleyo pJlona uriso, rong llēme. Shäryara pJir ga di to jer, pJono u li goshko ga skwara pJir, sōra dirē drete» İe.

7

Ęngkjawaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdē kJlara

¹ Jesúsdē İlōno oba kong pJir ga opzrēno jek öötong shäng Capernaúm kJokyo. ² Domer sök kJlara eshko, e Roma so, e Ęngkjawagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tJwlēk shäng pJir wleniyo buk

kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo ichara kjlöbö, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo. ⁴⁻⁵ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishīya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kjwara om go. E kjimtako jlöe» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga ëngkjwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjlöbö, lan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjlä lok ba kong ga «Domer li tjlökwö ichono bop kong. Tjlä ga “Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga bue. Tja llëno llëm, tjwlö llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja ïnor jek om go bop shwoy llëm e kjīshko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni ïyado. Tja ëngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni ïyado bakoe. ‘Pja nomo’ lër kjlara kong ga toe. ‘Pja tegö’ lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni” le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jëk löng ba tjok li ïya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng ëngkjwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlü tjän.

Syã wa shinmotkono woshrara Jesúsde kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Naín, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe.

¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iëba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syã, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkë. ¹³ Ìya Tjlapga Jesúsdë ga songe le, ga tjlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwo söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng löngë. Eshko ga Jesús tjlë shinmo li kong ga «¡Dwílas, lër bop kong ga pja kojōzong!» le. ¹⁵ Ga shinmo li wloktëng sök, ga tjlëno. Eshko ga ichara Jesúsdë to iröng ba mekë tjok obi.

¹⁶ Ìya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwo laga weno shäng bi tjrëko kjlara kësbange» le. Ga tjlë lok obi ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimtë wlo» le.

¹⁷ Jesús roy shdöktong Judea kjokyo kjok kjwang jikong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juandë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjlë Tjlapga Jesús kong ga «¿No pjlyuo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarë tjlë bop kong ga “¿No pjlyuo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?”» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Ä sëyaga, e poptara Jesúsdë ara. Ga nopga kjok ïgö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok ïgö pjlúe. ²² E irgo ga Jesús tjlë Juan oppinggaga li kong ga «Llëye ïnomi, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok ïgö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwo roy pjlú lak ba kong. ²³ Eye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlúe» le.

²⁴ Epga toshko ga Jesús tjlëno oba kong Juan kjïshko. Tjlë ga «¿Pjãy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ïkshko ga pjãy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ²⁵ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlú ga nopga dbur ara eniyo löng pjlú ushko. ²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwo laga loromire? E jlöe. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwo lagaga oblë kjinmo. ²⁷ Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno Juan kjïshko. Tjlëno beno eni: “No ichër kjlara bop bäm go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.”* ²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjwlö ara, Juan kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluyoshko kjlobi li tjwlö ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesús tjlökwo kugaga uunkong, nopga dbur

* **7:27** Malaquías 3.1.

töngga Roma so kong ëmdë ga tjëlë ga «Sbö tjëlökwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjïshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjïshko ga Sbö tjëlökwo kjrara lok llëme.)

³¹ Ga Jesús tjëlë obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? ³² Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjëlë lok ga
»“Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tækwo woymoklo ga
pjây slatong llëm bakoe” le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löngli kjoyo e kjïshko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jlöe miydeba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesús mana jek ba ushko ië, ga Jesús jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök ië fariseo li ushkosshko ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlo ara, roshko

poshtikklo lō pjlēblēe. ³⁸ Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar ēēe. Ba boryo li tjōno Jesús dre kjing go, ga dōya sök ba kākzong go. Eni ga ba dre li lō shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ Īya fariseo, Jesús maga lirēshko ga wotjlik ga «Domer kjwe Sbō tjlōkwo laga wleniyo jlōkoyo kjwe ga walē sök ba porwē kjwe owa miydara pjire» le. ⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Simón, tjlōkwo lēr woydē bop kong sira» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjlē ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwlō dbur poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak dbāw pjloglo shkēng (500) āska wleni. Kjlara obi pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak shkēng (50) āska wleni. ⁴² Ga potjwlēya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjlē ba kong lok ga “Wēyē, tja potjwlēmi ame” le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyō?»

⁴³ «Bor kong ga kjlara pogo tjwlō ara, potjwlēkklo ame li e» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēp li eni jlōe» le. ⁴⁴ Eni ga walē li ĩya ga tjlē Simón kong ga «Walē kjwe ĩzong. Tja shrono tek shäng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwē e go wlo llēme. Gueniyo bor dre pōra kjwerē ba boryo go, ga dona ba kākzong go. ⁴⁵ Tja wlokjroropshko ga tja lō shirop llēme. Gueniyo tja shrono tek lēkong ga bor dre lō shiya kjwerē wop sit wop site. ⁴⁶ Kjyo kwonop bor dlu kjing go llēme. Gueniyo poshtikklo kwona

kjwerë bor dre kjing go. ⁴⁷ E kjĩshko ga lër bop kong ga owa pjang ba go ara li lõnor beno drete. E kjĩshko ga tja woyde ara anmoyõ. Gueniyo eye kong, owa pjang ba go li lõnor sira dö ga tja woyde ara anmoyõ llëme» le.

⁴⁸ E irgo ga Jesús tjlë walë li kong ga «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

⁴⁹ Eshko ga nopga mana tjeng ië ba tjok li tjlë eng kong ga «¿Kjwe ëro? ¿Owa pjang oba go li lõya sorë?» le.

⁵⁰ Gueniyo ga Jesús tjlë walë li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja döktonge. Pja nom wopjlú bop ushko» le.

8

Walëga Jesús kjimtaga

¹ E irgo ga Jesús jëk to shäng kjok kjrina kjrina, ga Sbõ ber no pjluyo sorë li roy pjlú le shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek lõng ba tjok, ² walëga jek lõng ba tjok kjlëbö bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblë oblë, kjone kjone goshko Ä sëyaga, ga poptara Jesúsdë beno pjlúe. Kjlara ko María Magdala so. Dämärshko ga Ä sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkë shäng Herodes kong, ba llëbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirë lõng, ba dbur baĩa li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblë oblë dwayo ga tõno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyãglo go. Tjlë ga ⁵ «Domer shäng

kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguĩyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bång, ga shgléraba, uara sënwarë drete. ⁶ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko. Gueniyo klung sho li shglëk llëm kjĩshko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkõ sho roshko, ga wenoshko ga llgwĩna drete. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwom-gwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyãglo go erä ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyãglo go li, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbõ ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyãglo go erä. Eni ga

»“Ïya löng ga llë ÿyde miyde lok llëm,

kuya löng ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.”*

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹¹ »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbõ tjlökwo loklo. ¹² Dwla lono irbo bång li, e ëye Sbõ tjlökwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba pjlúshko dwayo, tjlökwo li kjre llëm wlo. Eni ga epga där llëme. ¹³ Dwla lono ak ara tjrëko li, e ëye tjlökwo li kuno ga beno

* **8:10** Isaías 6.9.

shäng wopjlú li loklo. Gueniyo tjłkwo li äär ber ba pjlúshko jlókoyo llëm kjĩshko ga tjłkwo li kjre dbar kjwöbö erä. E irgo ga llëye wen ba kong sira tjłkwo li kjĩshko ga raye, söya ame. ¹⁴ Dwla lono shkō sho roshko li, e ëye tjłkwo li kuno li loklo. Tjłkwo li kura, gueniyo wotjlik sök ara, wo pjang dbur go, llëbo pjlú kjok ëre kjing goshko li woyotjlíya ara bakoe. E kjĩshko ga tjłkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjłkwo li kjĩshko llëme. ¹⁵ E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e ëye tjłkwo li kuno, ga kjre jlókoyo ba pjlúshko li loklo. Kjre, ga söya ñyado, ga bo wen tjłkwo li kjĩshko arae.

Iök shjiy

¹⁶ »Iök shjiy borkey, kjinguëy wlo llëm, jney bi bukklo dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kälã të shjiy wëlä wlo. ¹⁷ Llëbo jney, miydëba jekdo llëm wlo. Gueniyo llono ga e miydëba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wleni. ¹⁸ E kjĩshko ga bor tjłkwo kuzi yõtso, miydëmi pjlú wlo. Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sök lishko, gueniyo öötong ba soshko llëm, oba ara kjĩshko. ²⁰ E kjĩshko ga roy laraba Jesús kong ga tjłë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

²¹ Kuya ga tjłë ba kong ga «Ëye, Sbö tjłkwo kura, ga kole ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²² Dbar kjwara ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlä ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le. Ga jek lok. ²³ Jek löng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjoyong li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär löng ba wolleng, tjlä ba kong ga «¡Tjlapga, shji ba pitoe!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlonä, ga beno tjeng tjëkso.

²⁵ Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy oto? ¿Pjäy mär bor go llëm ega?» le.

Eshko ga epga beno löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlä ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlué» le.

Domer goshko Ä sëya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong löng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung llëm, sök u roshko llëm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, där llëm wlo laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no llëmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjoyong roy dwayo li ïya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

Ïya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «¡Ä sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

E kjishko ga sëya li tjlë ba kong dbo go ga «¡Sbö Tjwlö Kësbangyo Wa'li pja! ¡Pja tek shäng bor barwë llëme! ¡Rokër bop kong sira ga tja shdum llëme!» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Ä sëyaga tjeng domer li go ara kjishko. ³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ä sëyaga shdüzlong shtoyo llëme le. ³² Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le, ³³ ga sëyaga li opkiono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ Ïya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. Shrono Jesús shäng lishko ga Ïya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. Ïya lok eni ga beno löng sëya llëme. ³⁶ Domer goshko Ä sëya li poptara sorë, e lara ba ïgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjishko.

Kuya ga jlō'lara, jer opyē sök kjoyong'li roy. Eshko ga domer poptono li tjlē ba kong ga «Rokēr bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«Llême. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörē bop kong'li, e'löp oba kong, miydēba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlō'lara domer lirē, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorē li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walē swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko ba wlokjre. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syō uyo jong eshko li kägáyoga shäng kjlara li e. Ba wa walē kjlaraso li wolontoe. E lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjishko ga Jesús ÿya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonono, kujuno bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «Jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jek shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Löng li tjrëko walē shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar ÿya ÿyado, poptē llême. Öör shäng dwlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdē ga poptono llême. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjlē oba kong ga «¿Tja porwaga erē?» le.

Kjlara kjlara tjlē ga «Tja llême» le lok ba kong eni.

E kjĩshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydoorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonono sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlú bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjlē shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjlē Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlō lara llëme. Tjlē Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkoshko ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk llëme. ⁵² Eshko ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkoshko ga tjlē löng li kong ga «Pjäy slar ame. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjlē ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekö, e ichara Jesúsde ba sëng. ⁵⁶ Eshko ga

epga beno löng yëy le erä. Gueniyo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llëme» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjluyo sorë li roy lë oba kong, swlopga poptë bakoe. ³ Eni ga tjlë ba kong ga «Pjäy brikshko ga llëye sömi llëme. Pjäy kjorkung sök llëm, kjla llëm, dli llëm, dbur sho llëm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlú, gueniyo shwong oblëra sömi llëme. ⁴ Pjäy äär kjone pogo ga pjây ber löng u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjäy öötong löng kjone ga pjây wlokjre llëm wleni ga pjây opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjây kura lok llëm li jyäglö, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinishko kjrinashko, Sbö tjlökwo roy pjlú lë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsdë shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesdë, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le. ⁸ Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo laga tek dëdashko so Elías tjwayde

shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjlë ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdore? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, İya wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga töna Jesúsde tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlojrrara, ga Sbö ber no pjluvo sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sëng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo, pozlong shtoyo wlëk wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlëk nopga tjeng kës ëre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.)

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozĩ wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo İya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjĩshko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tona ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjĩshko

²² Eshko ga tjlě ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ěre shdungoba ara guing. Judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syõshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, tja wlokjre lok llēme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē iröng obi» le.

²³ E irgo ga tjlě uunkong kong ga «Ěye jěk woydē bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlík ĩyado, wotjlík llēbo shäryē kjok ěre kjing goshko ame bakoe. Bor kjĩshko ga llēye shäryēba ba kong llē pogoshko li, e zrökoba pjang kjlōs go ěmdē ga e ba kong ga llēye llēme. ²⁴ Ěye wotjlík opdē om go, zrökoba bor kjĩshko llēm wlo le ga äär kjok dogo llēme. Gueniyo ěye jěk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjĩshko ěmdē ga era ber sök sē ĩyado kjok dogo. ²⁵ Ěye, llēbo tjeng kjok ěre kjing go kēs li kjrara tjeng ba wloy ěmdē ga e llēno llēme. Wolono ga oötong kjok dogo llēm ga to jeno ba llēbo li tjok.

²⁶ »Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe bor dbo kãã goshko, Data Sbö dbo kãã go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ěye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjrēr eni bakoe. ²⁷ Lēr bomi kong jlökoyo ga pjây kjone kjone löng ěreshko wolontē llēm obishko ga Sbö ber no pjluyo sorē li ĩmi wēlē» le.

Jesús kjlopswono beno kãã lletlet

²⁸ Dbargwo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, ga oötong löng dlup jong kjwara kjókshko li go, syõstē Sbö

kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syōshtë Sbō kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjlublún, kãlã lletilete. ³⁰⁻³¹ Eshko ga Moisés, Elías, e weno lönglan ba tjok, kãlã të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywō erä. Gueniyo polläk ga ñna lok ga Jesús kãlã shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ñna lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwlëshko ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlë ga «Bor wa li ëre. E kjroror. Ba tjlökwo kuziã» le. ³⁶ Kura lok pjir ga ñya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ñna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús ik. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjlë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre is sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie ööle, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjlëno bop

oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozĩ to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjëlë löng li kong ga «Pjây wotjlik owa. Pjây mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjây mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjëlë domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsdë, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong.

⁴³ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsdë li woyotjlikoba löng wopro ga tjëlë ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzĩ yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë loklo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde lok llëm wlo kjishko. Ga llë loklo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwlö ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjëlë ga «Tja ber tjwlö ara pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjëlë ga «Llëme. Ber tjwlö ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjëlë ba

oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlokrara bor kjishko ga tja wlokrara wleni. Ga ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. Bomi tjrëko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyō ga tjwłō ara anmoyō li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsde

⁴⁹ E irgo ga Juan tjłë ba kong ga «Tjłapga no pingga, domer ĩnorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjłëno ba kong ga “Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjłë ba kong ga «jWëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokrara Samaria sopgarë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo włëk lara. ⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjishko ga wlokrara lok llëme. ⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjłë lok Jesús kong ga «Tjłapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolonon, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbö ber no pjlyuo sorë'li roy'le oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, “Tja toe” lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng'li kjishko ga e llëno llëm Sbö ber no pjlyuo lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok'li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlobö döe. Eni ga rokozï dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi,

dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjêke. Pjây ichër jek löng öng wlêp ushko so llgwoklê jêk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jêkko eröe. No wlêmi irbo ga “Miga” lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. ⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrêk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjlês nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokër Sbö kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlêpe” lozî ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok woplú wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlêp jlökoyo. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Èye parkë ga e potjwlêkko ba pak li äska. E kjîshko ga pjây sëya llë ga uozî, bomi potjwlêkkîo li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozî, ⁹ swlopga löng eshko li poptozî, ga pjây tjê nopga löng li kong ga “Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrina ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jêk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjê kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ “Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lönwa ber tjeng jûshko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozî pjlú ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga

kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlôkwo kjrëba woydë llëm kjîshko ga kjok eshko sopga wlonâ Jesúsde

¹³ E irgo ga tjlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjîshko. Tjlë ga «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlô, pjây shdungko! Llëbo îydëba llëm wleniyo shâryoror bomi kong li ïna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shârye löng li, e owa jlôe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ïya Sbörë wlo tjan. ¹⁴ Eni ga no lîgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlîk ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlôkwo kjrâga ërë ga e bor tjlôkwo kjrâyde wleni. Eye, pjây wlokrara llëm ga tja wlokrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokrara llëm ga bor ichaga wlokrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlôkwo lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlú iröng obi. Eshko ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni jlôe. ïnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo lîgwîng

wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwo kësbang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjây löng wopjlú, pjây kole Ä sëyagarë kjïshko egaro? Pjây kole eni li tjwlõ ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlõ ara. Woyde ga pjây ber löng wopjlú e kjïshko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlökoyo kjïshko ga Jesús beno shäng wopjlú ara, tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjïshko ga pja poshrër ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjïshko» le.

²² Eshko ga tjlë nopga kong ga «llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga ïya ga tjlë ba kong tjoksa ga «llëye shäryër li ïmi löng bomi bokkwo go. Eye omïno ga era ber wopjlúe. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo ïmi, kumi löng ëre tjwlõ ara. Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga, pjilupga, e omïk woydë, omkuk woydë, gueniyo omïno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlë ba kong ga

«Tjlapga no pingga, ¿lëye shäryër, tja ber sök së ÿado Sbö tjok wlo?»

²⁶ «¿Lëye tara Moisésdë pjang kjok ilgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjollgwep ber sorë?»

²⁷ «“Lëbo woydëpshko, llëbo woyotjlïpshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo ÿado”,* ga “Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”† Kjok ilgwekklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shäryorop eni ga pja beno sök së ÿado Sbö tjok» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikë woydë. Eni ga tjlë ba kong ga «¿Bor kjlara le li ë?»

³⁰ «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo söya tjeng ba tjok li döra lok ba shjiryo dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo.

³¹ E bër ga syöshtaga Sbö kong ba nopga kjïshko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li ña, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. ³² E irgo ga Leví tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omño, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li ña, ga songe le. ³⁴ Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlommna kjyo go, kjilgwö bo dyo dbo ara go, ga pjrira shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek

* **10:27** Deuteronomio 6.5. † **10:27** Levítico 19.18.

no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjlublún kjwo pjök go, ga tjlë ba kong ga “Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jüşko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko” le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

³⁷ «Songe laga ba kong li e» le kjok ilgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjok kjrinishko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlokrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjlökwö le sök li kuya wlo. ⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimtë. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E ïgöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwlö ara li kjrinaso, ga tjwlö ara li kjayde Maríarë, ga döga ërë ba shjiryö llëme» le ba kong.

11

Shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshhtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa pïs syöshhtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy syōshtë Sbō kongshko ga lēmi eni:

»«Data, bop ko, e ber kēsbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjluyo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydērwa li twos borwa kong.

⁴ Llēbo shāryara oblērē borwa kong owa li iērwa ber tjwlō llēme.

E kjīshko ga owa pjang borwa go li lōs ber dret eni bakoe.

Tjawa iēp ber lōng borwa tjlīzlong lishko llēme.»»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlē ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjāy kjlara shwoy, no tjwe shāng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokē bop pjeyo sök soshko kong llēmdo? Pja āar ba shwoy ga pja tjlē ba kong ga “Bor kjlara shrono shāng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjīshko ga tja sēm pjlung shosho suk pjir kjwo myare” lēp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlē bop kong ga “Llēme. Tja barwēp llēme. U bāng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pēe. Tja kojong, llēye twēr bop kong wlo llēme” le.

⁸ »Gueniyo lēr bop kong ga rokēp jek rokēp jek wleni ga kojong, llēye woydēp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimtē, pjāy ēng tjok pjilú kjīshko llēme. Kojono, e barworop ara kjīshko.

⁹ »Eni ga lēr bomi kong ga llēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzī, ga wlēmi. “U bāng bāng dōzī bor kong” lozī ba kong, ga dār bomi kong. ¹⁰ Ēye llēbo rokē ga e kjre. Ēye llēbo wlēk ga e

wlëya. Ëye “U bäng bäng dözi bor kong” lë ga e där ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mã roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹² ¿Ga kong kjörkö wa ak lë rokeshko ga kong dyë twaydero? ¹³ Eni ga pjây nopga owa ëmdë ga pjây wotjlik llëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjây kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlä ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong löng obi omtjlik woydë, ga tjlä ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlä ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga ichë to, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi kjishko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjây diktong löng jlöe laga epgarë om go. ²⁰ Ä

* **11:13** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

sëyaga ichër to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

21-22 »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng'li kjëshko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.†

23 »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

24 »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. 25 Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. 26 Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» le.

27 Tjlë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjreko kjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlú bop kjëshko» le.

28 Kuya ga tjlä ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjlökwö kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlú anmoyö» le.

† 11:21-22 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

Jonás jyāgĭo

²⁹ Eshko ga nopga tōno ara, tjwe jong obi Jesús shāng lishko. Ga Jesús tjlē ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Woydēmi ga llēbo jyāgĭo shāryēr bomi kong, gueniyo shāryēr llēm, Sbō tjlōkwo laga Jonás, e jyāgĭo shāryotē bomi kong erōe. ³⁰ Dēnashko ga Jonás, e beno llēbo jyāgĭo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ēre ber llēbo jyāgĭo nopga lōng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluyo walē tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydē li kuya wlo. Ga ēreshko no shāng kjlara tjwlō ara, Salomón kjinmo. E kjīshko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbörēshko ga walē li kojong, ga tjlē ga “Kjwepga shdungko” le. ³² Nínive sopga, e Jonás tjlōkwo kunoshko ga llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayarae. Ga ēreshko no shāng kjlara tjwlō ara, Jonás kjinmo. E kjīshko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbörēshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlē ga “Kjwepga shdungko” le.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llēm, iēy sbi dorko wlo llēm bakoe. Iēy jong kjókshko dey, nopga opzrēk jek eshkoshko ga kālā tē shjiy wēlē wlo. ³⁴ Iök shjiy ĩgōmi wēlē bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlú wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sī wleni. ³⁵ Eni ga pjāy sjēke. ¿Tjlōkwo kjroromi li, e jlōre? Bomi iök shjiy li e. E kjīshko ga tjlōkwo kjroromi li jyō wleni ga pjāy lōng kjok ro sī roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo

uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yēt eshko llēm ga kjok ĩgōmi wēlē, pjāy jēk lōng iök shjiy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok ĩlgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, e wlonā Jesús dē

³⁷ Tjĭlēno eni pjir ga e mana fariseo shāng kjĭlara ĩrē iē ba tjok ba ushko. Eni ga opzrēno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sōk, iē wlo. ³⁸ ĩya fariseo ĩrē ga Jesús orkwo shkwono judĭoga ĩ dik llēm ga beno shāng wotjĭĭk ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjĭlē ba kong ga «Pjāy fariseoga llēbo shāryē ara, pjāy pjĭlúe lēba wlo, gueniyo pjāy wotjĭĭk dbur tōng bomi kong erō, pjāy wotjĭĭk llēbo owa shāryē. Pjāy so di ioklo, dĭi uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ ĩPjāy wotjĭĭk llēme! Shji shāryara Sbōrē pjir, bi doyo dō llēm, bi sēya bakoe. ĩE miydēmi llēm dō? ⁴¹ Gueniyo pjāy wotjĭĭs llēbo pjĭlú shāryē oba song wleniyo kong. Eni ga pjāy ber lōng pjĭlo bek Sbō bokso jĭlōkoyo.

⁴² »ĩFariseoga, pjāy song jĭlō, pjāy shdungko! Llēbo wlēnōmi li shtēmi āār ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twēmi Sbō kong. Bomi dĭi mokyo oblē oblē tjok ēmdē ga shāryēmi jĭlōkoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjāy jēk lōng pjĭlo bek oblē tjok llēm, Sbō woydēmi llēm bakoe. Pjĭlú wlo ga pjāy jēk pjĭlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbō woydēmi pjĭlú bakoe. Gueniyo woyde ga llēbo wlēnōmi li twēmi Sbō kong, shāryēmi lōng wleni bakoe.

⁴³ »ĩFariseoga, pjāy song jĭlō, pjāy shdungko! Judĭoga syō uyo roshko ga woydēmi ga pjāy lōng sōkkĭo pjĭlú goshko erā. Woydēmi ga miga llē lēba

bomi kong yõtso llëbo soynezhlong shtoyo bakoe. ⁴⁴ ¡Pjãy song jlõ, pjãy shdungko! Pjãy so shinmo doyo iak buk jyãglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme»† le.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlú wleniyo. Eshko ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo» le.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjãy song jlõ, pjãy shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlökwo lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjãy om go omkjimtë ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁴⁷ ¡Pjãy song jlõ, pjãy shdungko! Dënashko ga Sbõ tjlökwo lagaga, e zröra bomi tjlapgagarë ara, ga jnena lok. E ga pjãy eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjãy wotjlik ga zröra lok li, e pjlúe lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjâyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbõ tjlëno ba kjok miydë li go. Tjlëno ga “Epga kong bor tjlökwo lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara” lara. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjãy shdüya Sbörë, ba tjlökwo lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äär jong Zacarías go. Zacarías, e zröra lok Sbõ u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lër

† **11:44** Fariseoga ikoba ga nopga pjlú wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

bomi kong ga pjāy shdūya Sbörë, llëbo shāryara lok ba tjlōkwo lagaga löng kës kong li kjīshko.

⁵² »¡Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjāy song jlō, pjāy shdungko! Pjāy opping kjok llgwekklo li go ara kjīshko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjlú, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llëm wlo, ga pjāy om go ëmdë ga Sbö miydë löng llëm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjlīya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo le.

12

Bangkjrëy li, e Sbö eröe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llik llik lë. Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «¡Pjāy sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! ¡Epga Sbö tjlōkwo söga jlōkoyo le, gueniyo wotjlīk owa ba pjlúshko! ² Llëbo shāryak lütshko kës li wen wëllëshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire. ³ Eni ga tjlōkwo loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlōkwo loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo llëye shārye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbö, e bangkjromirë dey. Pjāy zröya ga pjlúe. E irgo ga pjāy iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú bakoe. Era bangkjrozĩa.

⁶ »¿Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbörë kjwara llëme. ⁷ Pjãyda tjwlõ ara, sënwa ara kjinmo. Bomi kãkzong pjlobi shtara Sbörë pjir tjãn. E kjïshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjïshko

⁸ »Lër bomi kong ga pjãy tjlëno oba kong ga pjãy löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjlë bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjãy löng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjãy tjlëno oba kong ga pjãy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë bor parkagaga li kong ga pjãy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjluë. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjãy shakoba, sökoba judíoga syõ uyo roshko, llëm ga tjlapgaga bokstoshko ga pjãy woydë llëm, “¿Tja opwlikë sorë?” lëmi llëm, “¿Llëye lër?” lëmi llëm bakoe. ¹² Pjãy tjlëshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdöya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjïshko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja iaga ërë beno shäng bomi llgwega, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

15 Eshko ga tjlë oba kong ga «¡Pjãy sjëke! Shji wotjlik llëbo tòng bayo ara wlo llëme. Shji wopjlú laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

16 E irgo tjlëno ba kong llëbo jyãglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. 17-18 Eni ga wotjlik ga “¿Tja orwë llong? ¿Bor dwla bo kjroror ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyõ” le. Wotjlino sök dâw ga tjlë ga “Llëye shäryër miydër tjän. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryër kësks anmoyõ. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe. 19 Shäryoror eni pjir ga lër bor pjlushko ga ‘Tja llëbo jnek tjeng ara, äär lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjlúe’ lër eni eshko jã” le.

20 »Gueniyo ga Sbö tjlë ba kong ga “Pja kä llëme. Eeri shkëyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llëbo jnenop tjeng li ber ë kongdo?” le.

21 »Eni ga ëye dbur tòng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llëbo tjwlõ ara Sbö kong li shärye llëm ga era kong, llëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydë llëme

22 E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjÿ llëm, shwong kjÿ llëm bakoe. 23 Pjãy löng së, e tjwlõ ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlõ ara, bomi shwong kjinmo. 24 Sënwa so ëp uaga kjoyo li woyotjlizã. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya

Sbörë. ¿Pjãya da tjwlõ ara, sënwa kjinmo! ²⁵ ¿Pjãy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶ ¿Eni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjãy woydë llëbo oblë kjishko llënorö?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlizã. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga löng wolësowa ãyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyõ. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so ï dik llëme. ²⁸ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjãy doye e kjinmo anmoyõ llëmdo? ¿Pjãy mär Sbö go jlõkoyo llëm ega?

²⁹ »E kjishko ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, di kjy llëm bakoe. ³⁰ Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo bomi Data, llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjän. ³¹ Sbö ber bomi pjluoy sorë li woyotjlimi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjãy bor öng wlëp ushko so wleni. Pjãy ara llëm, gueniyo woyde Sbörë ga pjãy ber löng no ichagaga ba tjok, sök no pjluoy ãyado lishko. E kjishko ga llëye bangkjreämi llëme. ³³ Pjãy llëye tjok ga soynezã, ga dburyo twozã oba song wleniyo kong. Llëbo tjwlõ ara li iëmi ber tjeng ba bapkwö roy kjok dogo, eshko ga llëbo li pjir llëm, lüyotkëba llëm, ue ba sëyarë llëm bakoe. ³⁴ Bomi llëbo tjwlõ ara li töng tjeng kjone ga pjãy wotjlík eshko bakoe.

Shji ber löng bi kägäyo koshë ãyado

35-40 »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëme. E kjïshko ga pjây ber löng bor koshë, poshäryak löng pjir ÿyado. Woyde ga pjây ber löng parkagaga löng ba kägäyo koshë wleni. Ba kägäyo li jek kjok shto oblë orkwosmozlong dbaryo shrëk. Woyde ga ba parkagaga löng ba ushko obi li ber löng ba koshë ÿyado, wloshko iök borkek tjeng shjiy, tjwe iröng obishko ga wlokjre lok jekdo ga pjlú wlo. Tjwe kjok rong, llëm ga kjok ba shränto ëmdë ga woyde ga löng ba koshë eni. Ga shronoshko ga epga wlëna lok eni ga e ber ba kong lok pjlúe. Lër bomi kong jlökoyo ga eni ga epga ie wlar löng sökklo go, ië wlo, ga dli shiya, sóya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzïa. Æye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga ëye opzrëk jek ba ushko llëbo lüyotkë wlo llëme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber löng bor koshë, poshäryak löng pjir ÿyado» le.

Parkaga pjlú, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿tjïlkwo lëp shäng li lëp shäng borwa kong döre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjlurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dlöyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴³ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjlurë shäng ba pak shäryë pjlú li, e kongda ber pjlúe. ⁴⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjlurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjlú tjwe maling llëme le wleni ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga

glö ara, nelötkë ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba p̄ju tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdūya, iche jek nopga kã llëm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llë, llëye woyde ba p̄lurë li miyde p̄lú, gueniyo shäryara eni llëm, ba t̄lökwo kolara llëm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe.

⁴⁸ Gueniyo parkaga llë, llëbo owa shäryara, miydara llëm kj̄ishko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira döe. Ëye kong llëbo twara ara ga kong llëbo roke ara, oblë kjinmo. Ëye kong llëbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llëbo roke, oblë kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök borkek wlo wleni. ¡Ga woydër ga iök li pjë jong ri ri t̄jan!

⁵⁰ Tja kong llëbo wen tjwe owa k̄luwe. E kj̄ishko ga tja woydë ara, äär jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shäng nopga iche ber löng wlëp ëng tjok wlo lë mire? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdöga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber k̄ring pjök, k̄rina doglo mya, k̄rina do pjök, ga ber löng ëng moskwo. ⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber löng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber löng ëng moskwo; walëga, ba p̄laydoga, e ber löng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús t̄lë nopga kong ga «P̄jäng sho poyong jem p̄jang dlo jer shwo lëkong li ïmishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe.

⁵⁵ Pjluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjlirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe. ⁵⁶ Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluhshko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë loklo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷ »¿Llëye ber pjlu, llëye ber owa, e miydëmi llëmde? ⁵⁸ Pjây sökoba no llgwegga shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lër bomi kong ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing» le.

13

Woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga löng kjlëbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlëbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluyo Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik ga Galilea sopga li zrëraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmire? ³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa. Llëm ga pjây pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjây wotjlik ga nopga wolono Siloé kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjókshko eshko li dgono jer ba kjing goshko

li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmire?
⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlõe lozĩ, ga rayozĩa. Llëm ga pjây pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjrëko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jëk shäng e go, bo tjokde ïya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlë ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe ïnshko ga bo wlën kjwara llëme. ¡Kjwe közong! ¿Shto kjrë jong ara llënor?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, wëyë. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokër, ga dwlomner, ⁹ botjyëre ïy wlo, llëm ga köm eshko jã ga pjluë” le ba pjlu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesúsde kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judíoga syõ uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walë sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Á sëya kjlararë. Walë li beno shäng wozöngë. ¹² ïya Jesúsde ga rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerë» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walë li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbö poshrëk.

¹⁴ Gueniyo judíoga syõ uyo kägäyo li shäng eshko. ïya ga iirkono ara, tjlë nopga löng li kong ga «Shji

parkozlong dbaryo iak'lok kjwo tjer (6). Pjãy poptë woydë ga pjãy tek eshko dbaryo ga pjlúe. Gueniyo woshtozlong dbaryo 'lira llëme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «iPjãy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjãy wotjlik owa bomi pjlúshko! Walë kjwe, e Abraham tjëyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjãy uunkong bomi öng dök, sömi di ië woshtozlong dbaryo llëmdo? ¿Eni ga walë kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ëreshko ga owa lëmi sorëro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirë ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlú, llëbo shäryara kës li kjishko.

Kjor dwlayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlë löng li kong ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlú? ¹⁹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kësbang, kjor wleni. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo? ²¹ E so walë pjlung shosho llruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjër bäng bam chira

²² Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jëk shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinashko ga slan oba ping. ²³ Pjlara ga no kjlara

llëbo kjakrokono ba kong. Tjlë ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjlöbö döre?»

²⁴ «Pjây drön ëë, pjây opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵ U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjây beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjây tjlä ga “Tjlapga, u bäng dös borwa kong sira” lëmi eni.

»Kuya ga tjlä bomi kong ga “Pjây ë, pjây kjone so, e miydër llëme” le.

²⁶ »Eshko ga pjây tjlä ba kong ga “Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe” lëmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlä bomi kong ga “Pjây ë, pjây kjone so, e miydër llëme. Pjây llëbo owa shäryaga eröe. Pjây opkjös bor shwoy ëre dwayo” le.

²⁸⁻²⁹ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjläkwo lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjluoyo iyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber löng ië ba tjok. Ìmi eni ga pjây iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjây ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwlö ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjlöbö, ga tjlä ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zröya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyäpgwaga erä. Pjây nom ba shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga “Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga

tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni. ³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbö tjlökwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén sopga, tja kuzĩa! Sbö tjlökwo lagaga zrömi. Sbö tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁵ Tja kuzĩa. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ère ïmi ame, äär jong pjäy tjlë löng ga »“Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”* lëmi löng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlö ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li ïya lok yötso wlo. ² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jïkong. ³ ïya Jesúsde ga tjlë fariseoga löng li kong, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydagaga pjlú wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptë ga pjlúre?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlë ba kong ga «Pja nom ga pjlú» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono

* 13:35 Salmo 118.26.

di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga ïya Jesúsdë ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklö wlëya lok pjlú wleniyo, oba tjwlö ara tjeng lishko. Eni ga tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ⁸ «Ëbo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklö kjing, oba tjwlö ara tjeng lishko llëme. No tjwlö ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjlä bop kong ga “Pja kojözong. Sökklö kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja lötkkë ara, ga pja ber sök sökklö tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklö tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjlä bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlö ara. Pja tek sirkek sök sökklö ëre pjlú anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ïkoba ga pja tjwlö tjok. ¹¹ Ëye opyë ber tjwlö ara ga iëba ber tjwlö llëme. Ëye opyë ber tjwlö llëm ga iëba ber tjwlö ara» le.

¹² Eshko ga tjlä ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklö tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo,

nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok ïgö llëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlú, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlä ba kong ga «¡Sbö ber no pjluoyo dbaryo öötongshko ga eye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlúe!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara.

¹⁷ Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlä nopga mana li kong ga “Pjäy tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjlä ga “Tja kjok tjwlëno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbange” le.

¹⁹ »Kjlara obi tjlä ga “Tja söglä klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwlëno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësbange” le.

²⁰ »Kjlara obi tjlä ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluoyo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjlä ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjreko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok

İgö llēm wleniyo, nopga jək yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlē ba pjluvo kong ga “Tjlapga, llēye lorop bor kong li shäryoror pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pja nom nopga wlēk kjok shto oblē shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjrēko. Eshko ga ēye wlēnop ga ichēp tek bor ushko, bor u ēre dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lēr bop kong ga nopga manor löng bām go li, bor dli li ue sira llēme” le ba parkaga kong» le.

Shji jək Jesús tjok wlo li, e tjwłō tjok

²⁵ Jesús jek jək shäng irbo go, ga oba jək löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjlē ba kong lok ga ²⁶ «Eye jək woydē bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekē, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llēmde, tja jək ba tjok” le İyado bakoe. Shärye eni llēm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llēye shäryēba ba kong bor kjışko llē pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go emdē ga e ba kong ga llēye llēme le. Eni llēm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjāy kjlara wotjlik ak sho shäryē jong kjókshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “¿Tjwłō kjöm? ¿Dburyo kjwörde?” lēp bām go llēmdo? ²⁹ Eni llēm ga u shakklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja İkoba ga pja joywēba, ³⁰ tjlē ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llēm İzā” lēba eni.

31 »¿Pjlu llë opshik jek ba ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblë tjok wleni ga ïya ga pjlu oblë li ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llëye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga “¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de llëmde?” le eni llëmde? 32 Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlöbö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlëp wlo, ëngkjwë ba tjok llëm wlo. 33 Bomi llëbo tjeng kës li iëmi ber iröng llëm ga pjäy ber bor oppingga llëm eni bakoe.

34 »Dlüngna, e pjlué. Gueniyo ga pjle ameshko ga iëy ber pjle ba shtoy iröng obi ga äe. 35 Eshko ga llëno ame, ioroy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

15

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

1 Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur töngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. 2 Fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kjlöbö bakoe. Nopga owa li ïya lok ga tjle ëng kong ga «Nopga wotjlik owa wlokjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

3 Eni ga Jesús tjleño ba kong llëbo jyäglo go. Tjle ga 4 «¿Pjäy kjlara öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga llëye shäryëp eshko? ¿Llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlëk,

äär jong wlēnop guing llēmdo? ⁵ Wlēnopshko ga pja wopjlúe. Eshko ga iēp buk bop dbopdo, ⁶ sōp tek irōng bop ushko, ga bop pjeyoga rokēp uunkong tek eshko. Ga pja tjlē ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlēnore. Tja wopjlúe. Woydēr ga pjāy ber wopjlú botoya dik bakoe” lēp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lēr bomi kong ga no kjlara, llēbo owa shārye shäng li, e owa jlōe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlú ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjlīya lok ara llēme.

Dbur jeno kjwara

⁸ »¿Walē shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llēye shārye? ¿Jök borkeya, ga u ro pjloke yōtso, ba dbur jeno li wlēna guing llēmdo? ⁹ Wlēnashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjlē ba kong ga “Bor dbur jeno li wlēnore. Tja wopjlúe. Woydēr ga pjāy ber wopjlú botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lēr bomi kong ga no kjlara, llēbo owa shārye shäng li, e owa jlōe lara, ga rayarashko ga Sbō parkagaga kjok dogo so löng wopjlú eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapga do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjlē ba data kong ga “Data, bop llēbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llēbo tjeng kēs li shdōra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llēbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjök, öötong beno sök kjok shto oblē pjolae. Eshko ga ba

dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjireshko ga kjok shänglishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wlëya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶ Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotjlík tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung ñyado, ga dli ber obie. ¡Na ga tja sök wolonto pjlrë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga ‘Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwlö bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey’ lër ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök’lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ñna ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokjrë, popjlura, ga lö shira.*

²¹ »Eshko ga ba wa li tjlä ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwlö bop wa dik ame” le.

²² »Eshko ga ba data tjlä ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe. ²³ Sögla llgwoklä kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zrözi. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴ Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

* **15:20** Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërke. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjlä ba kong ga “¿E llëro?”

²⁷ »“Bop lëng shäng së, shrono shäng pjlúe. E kjishko ga sögla llgwoklä kjlo pjlú wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. ²⁹ Gueniyo tjlä ba data kong ga “Miydëp pjlú ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër ÿyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong sögla llgwoklä pjlú wleniyo li zrörop” le.

³¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja sök bor tjok ÿyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³² Gueniyo bop lëng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëy llëm ga äe” le ba kong» le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluyo li dbur zäya ara sorë pogo. ² Eni ga rokara ba pjluyorë tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro?”

Llëbo soynenop kjöm, tjwlënop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

³ »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluyorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong? ⁴Woydër ga tja pak llëmshko ga tja wlokrëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlú? Äã, llë miydoror tjän” le.

⁵ »Eshko ga ë pogo tjwlö ba pjluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjlä shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwlö bor pjluyo kong kjöm?”

⁶ »“Tja pogo tjwlö kjo bayo ba bapkwö kësbandjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik”* le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kwara oblë, gueniyo kjo bayo ba bapkwö kësbandjung wleni kjwo sak shkëng (50) dik” le.

⁷ »E irgo ga tjlä shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwlö ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwlö dwla bayo ba bapkwö kësbandjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik” le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kjibokwo tos kwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwö kësbandjung wleni kjwo sak kwong (80) dik” le.

⁸ »Roy kura ba pjluyorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë

* **16:6** Kjo bapkwö kësbandjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjloglo mya kjingsho sak dbäw pjloglo kjäk (3,700) dik loklo.

ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shärye lok pjlú wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö í li kjinmo.

⁹ »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zãzĩ oba kjimtoklo, epga ber wopjlú bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokjraga tjok kjok dogo, shji sök së ïyado lishko.

¹⁰ »Ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de pjlú wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de pjlú eni bakoe. Ga ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de ma eni bakoe. ¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlú llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwlö ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. ¹² ¿Ga llëbo oma í li doromi pjlú llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjõy wlo sorëro?

¹³ »Ëye parkë pjluyo do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go ïyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur sïyo kjishko ga tjlökwo li kuya lok ga joywakza lok tjã tjã erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjlúe lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llëli miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwlö ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyö.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjluyo sorë li, e roy

¹⁶ »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi

kong, kolëy wlo, äär jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjluyo wlo. ¹⁷ Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹ »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlú, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang ĩ. ²⁰ Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go ũta ara do jikong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹ Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjÿy. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba ũta li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga İya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjlë ba kong ga “;Kjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjÿshko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba

go li sök bor kong iër wlo, bor kjoyorkwo zēya wlo” le.

²⁵ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pja wotjlīs sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa llēme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlu jūshko, ga pjara sök song, suya iökdē, bang ara. ²⁶ E pjlor kar go ga jūshko kjok tjrek pjang oojong kēsbang, borwa shwo lē, bop shwo lē bakoe. E kjīshko ga ēye jek ga ä, ēye tek ga ä bakoe” le.

²⁷ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Kjokē, rokēr bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoyō ēre roy sök bor lēmga doglo shkēng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ēreshko llēm wlo” le.

²⁹ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Llēme. Epga kong kjok llgwekklo tara Moisésdē li beno tjeng ba kong, tjlōkwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok” le.

³⁰ »Kuya ga tjlē ba kong ga “E kole lok llēme. Gueniyo ēbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jek lan ba tjok wleni ga llēbo owa shärye löng li, e owa jlōe le, ga raye eshko” le.

³¹ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Moisés tjlōkwo, Sbō tjlōkwo lagaga tjlōkwo, e kjre lok llēm ga ēye wolono, ga woshrono iröng obi li tjlōkwo kjre lok llēm bakoe” le ba kong eni» le.

17

Shji oblē ichē llēbo owa shäryē llēme

¹ Eshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Llēbo tjeng ara, pjāy iche llēbo owa shäryē wlo. E ber eni iyado. Gueniyo ēye oblē ichono llēbo owa shäryē ga era song jlō, shdungko. ² Kjwozirwa

bor tjlökwo kjruga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësband pjrisko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjishko ga pjây sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pïzong, “Shäryëp eni ame” los ba kong. Eni ga “E owa jlõe. Shäryër ame” lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwlõ llëme. ⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjlë bop kong ga “E owa jlõe. Shäryër ame” leshko ga owa li ios ber tjwlõ llëme» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësband ga pjlúe

⁵ Eshko ga Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska li tjlë ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwlagwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjlúe. Eni wleni ga pjây mär Sbö go sirawa dö ëmdë ga pjây tjlëno kjor kësband kjwe kong ga “Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy” loromi ga pjây kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbö kong sorë

⁷ »Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlë ba kong ga “Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo” lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjlë ba kong ga “Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara” lëp ba kong eni dani. ⁹ ¿Shäryara bop

kong eni pjiir ga pja tjlê ba kong ga “Tja kjimtorop ara, tja wopjlu bop tjok” lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörë parkë ga pak li shäyroromi pjiir ga woyde ga pjây tjlê ga “Tjawa tjwlö ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäyrorwarë erä” lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo leshko ga jëk shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinishko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjlê ba kong ga «¡Tjlapga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ İya ga tjlê ga ba kong lok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li kong, pjây İya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opıno ga beno drëpdrë, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonoo, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlê ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlu bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjlê nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿İlamo doglo shkaw (9) li kjwono llong? ¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judıogara kjwono llong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjlê domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomoo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjluyo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlë Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbö ber no pjluyo li, e llëbo ïkko wleni llëme.

²¹ «Sbö, e no pjluyo shäng ïzong» lëy ga äe, ïgöy llëme. Sbö ber no pjluyo li, e llëbo wen bomi pjlúshko» le ba kong.

²² Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ïmi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja ïmi llëme.

²³ Eshko ga no tjwe shäng tjlë bomi kong ga “ïShäng na ïzïa!” le. Oblë tjlë ga “ïShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjây jek eshko llëme.

²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwläng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja ïga nopga uunkongdë wëlle. ²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokjre nopga löng eerishko dbaryo lirë llëme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok, öötong Noé opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di ië, llëbo tjwlëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo lono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga eye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tøk jekdo dey. Eye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe.

³² Llëye weno Lot boy kong dënashko li woyotjlizã.

³³ »Eye wotjlík opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo eye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

³⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwegä kjlara, e ga syã kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong llëbo jyãglo go, epga syöshtë ber löng Sbö kong iyado wlo, wosonkë llëm wlo. ² Tjlë ba kong ga «Kjok buk kjrïnashko ga no shäng kjlara no llgwegä, eye bangkjre llëm, Sbö ëmdë ga bangkjre llëm bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syã shäng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwegä wleniyo li shwoy enido, tjlë ga “Bor wloyo, e llgwegp bor kong sira. Tja wlikozong” le

* **17:35-36** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

ba kong eni enido. Kjok llgwega sök li ïya öör ga llgweya woydë tjlapga lirë ba kong llëme. Eni ga ïya jek tjwe obi, ïya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjłara ga tjlapga li wotjłik ga “Tja, ëye bangkjrër llëm, Sbö ëmdë ga bangkjrër llëm bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjışhko ga llëbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llëm ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wlëp llëme” le.

⁶ »Llëye lara no llgwega owarë li, e woyotjłizïa. ⁷ ¿Pjây wotjłik ga Sbö, ba nopga kjrara tjeng li wlike llëme lëmiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. ¿Pjây wotjłik ga dborye maling llëme lëmiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. ¿Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe kjok ëre kjing goshko ga nopga wlën löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjłara, e ga dbur tönnga Roma so kong kjłara

⁹ Nopga löng eshko kjłöbö, wotjłik ga «Tjawa jëk pjlo bek, oblëra jëk bëy llëme» le eni. Eni ga Jesús tjłëno ba kong llëbo jyägło go. Tjłë ga ¹⁰ «Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshtë. Kjłara, e fariseo, kjłara obi, e dbur tönnga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syöshtono shäng kojong, tjłë ga “Sbö, tja no oblë dik llëme. Tja lürkë llëm, tja llëbo owa shäryë llëm, tja pë oma boy oblë tjok llëm bakoe. Dbur tönnga kjwe jëk owa, tjara jëk eni llëme. Tja wopjłú bop tjok e kjışhko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië llëm bop kong dbar pjök. Llëbo wlënor li shtër äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong” le eni.

13 »Dbur tōngga lira beno shäng ro pjola sira. Llëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjĩshko ga beno shäng pjlú kjing shpok, ga kjok dogo jem ĩya woydë sira llëm, lötkë ara Sbö bokso kjĩy. Eni ga syöshtono, tjlë ga “Sbö, tja llëbo owa shäryono ara. Tja songe lozong” le.

14 »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur tōngga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira llëme. Ęye opyë ber tjwłö ara ga ie ber tjwłö llëme. Ęye opyë ber tjwłö llëm ga ie ber tjwłö ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

15 Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Ęya ba opping-gagarë ga kjwozirga sōgaga li wlona. 16 Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Ęye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo. 17 Lër bomi kong jlökoyo ga ĩye Sbö tjłökwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluyo ĩyado lishko llëme» le.

Domer dbur ara kjlara

18 Tjlapga shäng kjlara eshko tjwłö ara wleniyo. Tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjlúe. ¿Llëye shäryer, tja ber sök së ĩyado Sbö tjok wlo?»

19 «¿Tja pjlúe lëp ega? Pjlú li, e Sbö eröe. 20 Kjok llgwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. “Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwłö ara”»* le.

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

²¹ Kuya ga tjlě ba kong ga «Tjłkwo lěp shäng kės li, e shäryēr shäng enido, tja tek dwlas lě obishko» le.

²² Kuya ga tjlě ba kong ga «Llěbo shäryorop kės li, e pjlúe. Gueniyo llěbo beno kjrina obi. Pja nom bop llěbo tjeng kės li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llěbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydē ara, dbur ara kjışko. ²⁴ Woydē ara li ĩya Jesúsdē ga tjlě ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jėkkło sok kėsbang wleniyo opzrėk jek shkō bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

²⁶ Kuya lōng eshko lirė ga tjlě lok ba kong ga «¿Enira ěye dārdo?»

²⁷ «Llěye shärye norė ga ä li, e shärye Sbörė ga pjlúe» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlě ba kong ga «Borwa llěbo tjeng kės li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlě ba kong lok ga «Lěr bomi kong jlōkoyo ga ěye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekė, ba wapga, e rayara, Sbō ber ba pjluyo wlo ga ³⁰ āska wlěya ara anmoyō. Kjok ěre kjing go ga wlěya llěye rayara li pjloglo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök sė ĩyado Sbō tjok» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjışko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlě ba

kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlökwö lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjïshko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Llëye lara li, e llë loklo miydara lok llëme. E tjlökwö rong kjïshko ga llë loklo miydara lok llëme.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³⁵ Jesús jëk shäng ääto Jericó kjokyoshko ga domer sök kjlara eshko kjok ïgö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jëk löng träk llëm ga tjlä ga «¿Oba jëk löng llë kjïshko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jëk löng Jesús bäm go lirë ga tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlä ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlä löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlä ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjläpga, tja kjok ïk woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjok ïs jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok ïgö wěĭĕ, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrök. Īya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrök bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pĭlor kalëkong wlo ĩe. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë ĩya woydë. Gueniyo domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjishko ga ĩya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go këm jĭni. Ga tjyono jem kjor jong eshko kjlara li ko roy, ĩya wěĭĕ wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga ĩya sök kjomo, ga tjĭĕ ba kong ga «Zaqueo, pja oplōs kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» ĩe. ⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlokjrara shäng wopĭlúe.

⁷ Eni ga ĩya löng eshko lirë ga Jesús lăywe lok owa ara. Tjĭĕ lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» ĩe lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjĭĕ Jesús kong ga «Tjĭlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyo kong. Ga ëbo llëbo lŭyotkoror jyăpgwër ĩ wleni ga äska twër iröng bayo llëbo kjroror li pĭloglo pkëng (4)» ĩe.

⁹ Kuya ga tjĭĕ ba kong ga «Eeri ga pja dökting, bop pjeyoga löng bop ushko li tjok. Jĭökoyo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo

ëre shrono shäng no jeno löng wleniyo, e wlëga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jëk shäng ääto Jerusalén kjokyoshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluyo dbaryo li eshoro lara. Miga eni llëme. E kjïshko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. ¹² Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlö ara wleniyo. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sopga pjluyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. ¹³ Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga “Pjây ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing” le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyo ïywa kjok eshko sopga lirë shjiktëng. E kjïshko ga nopga ichara kjlëbö ba irgo, tjlë ga “Kjwe woydërwa ber borwa pjluyo llëme” le lok eni. ¹⁵ Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo sak kjwara (10) obi” le.

¹⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjïshko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo sak kjwara (10)” le.

18 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlä ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo shkëng (5) obi” le.

19 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo shkëng (5)” le.

20 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlä ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. 21 Miydër pjlu ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjröror ara” le.

22 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja parkaga owa wleniyo. Pja llgwer, tjlökwö lep shäng om go li go. Miydöp pjlu ga tja kjange. Tja parkono llëmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko bakoe. 23 E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

24 »Eshko ga pjlu li tjlä ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga “Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringgwo sak kjwara (10) li kong” le.

25 »Kuya lok ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, kjwera dbur tjeng kjringgwo sak kjwara (10) tjan” le.

26 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Lër bomi kong ga èye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. 27 E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluoyo llëme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrömi bor boksho wlo” le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

²⁸ Jesús tjlëno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ³⁰ ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ilgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³¹ Eshko ga ëbo tjlë bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni» le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. ³³ Kōya löngshko ga ïya ba sogogarë ga tjlë lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke. ³⁶ Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷ Jek sök ääto kujözlong irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlú kjishko. Ga Sbö poshrëya lok träk llëm, llëbo ïydëba llëm wleniyo ïna lok ara kjishko. ³⁸ Tjlë ga

«Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlú Sbö tjok,

poshrëya lok träk llëme.
 “Pja kësbange” le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlöbö, nopga li tjreko. Kuya lok ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara» le.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ïna, ga slatong ara, ⁴² tjlë ga «Jerusalén sopga, pjây iaga ber löng wlëp li ë, e miydomirë llëm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydëmi llëm wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Sbö shrono sök bomi ïkshko ga wlokjroromi llëme. E kjïshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjây popde bomi moskwogarë lok, ga pjây kopjrïya lok pjribri, pjây opshik tök llaw llëm wlo. Bomi kjok kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko kjwe dloya lok ber tjeng töshko, akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kwara llëme. Eshko ga pjây zröya lok» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

⁴⁵ Jesús opzrëno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek li ichara opshik ey dwayo, ⁴⁶ tjlë ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”»† le.

* **19:46** Isaías 56.7. † **19:46** Jeremías 7.11.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tjlapgaga tjwlö ara wleniyo, e tjlä ëng kong ga «¿Zröy sorë ga pjlu?» le lok eni enido. ⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjishko.

20

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbö tjlökwö roy pjlu lono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pïya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ² ga tjlä lok ba kong ga «¿Lläye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

³ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. Kjakrokër ga tja dboryozïa. ⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë?» le ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjläkwö kjroromi llëm ega?” le bi kong. ⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwö laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le. ⁷ Eni ga tjlä lok Jesús kong ga «E ichaga ërë miydërwa llëme» le.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong llëbo jyäglö go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara

ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjlöbö kong, potjwłeya ĩ, ga to kjok shto oblë dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng'li shpokza lok tjã tjã, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga läywara lok owa, shpokza lok tjã tjã, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjã tjã, dbukza lok jek kjoko, srëng llë kwono llaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjłik ga «¿Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ëre ichotë shara. Èrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li ĩya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjłë lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga włeya oblë, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjłë lok ga «¡Ay! ¡Eni llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li ĩya Jesúsde jek drëng ga tjłë ba kong lok ga «Sbö tjłökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,
e iak beno buk bäm go,
beno tjwłö ara, oblë kjinmo.»*

* **20:17** Salmo 118.22.

¿E llë loklo lëmiro? ¹⁸ Ëye lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

¹⁹ Tjlëno llëbo jyãglo go li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, syõshtaga kãgãyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bãngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kã potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjlëbö oba li tjrëko, Jesús tjlökwo kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lok ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo.

²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlë bek, oba pim tjlökwo bek li go bakoe. Nopga tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo.

²² ¿Eni ga shji kã potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlúre?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlík owa. E kjishko ga tjlë ba kong ga ²⁴ «Dburwa kã potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, ãn wlo. Eni ga kjrara, ga tjlë ba kong lok ga «¿Domer jyãglo sök dburwa ëre go jũ ë? ¿Ko tak pjang ëre go jũ ë?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ã» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlu ã li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö ã li, e

twozĩ ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjĩshko ga beno lōng yëy le erä, jek kjingtëng lōng erä.

No woshrozlōng dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono lōng Jesús shwoy kjlobö ga tjle ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésde beno pjang li tjle ga “Eye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”†

²⁹ »Pjlara ga domerga lōng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syã tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lënga orkwosmono ba syã tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E irgo ga walë li to wolono bakoe. ³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlōng dbaryosho ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ëre kjing go. ³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwlö ara Sbö bokso woshre ber lōng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame, ³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga

† **20:28** Deuteronomio 25.5-6.

ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrrara Sböre kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dēnashko ga Moisés öötong shäng kji sho pjē jong ri rishko ga tjlē ga “Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”† le. Miydēy e go ga shji wolono ga shji woshrē iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö llēme. E nopga löng sē li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng sē, shji wolono ëmdē ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go löng eshko kjlōbö. Kuya kjone kjonerē ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lēkong ga ēye wokjang llēbo kjakrokē ba kong wlo ame.

¿No pjluyo iche le Sböre li, e ë?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlē nopga löng li kong ga «¿“No pjluyo iche le Sböre li, e David tjēyo tek ber ba irgo li” lēba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjlōkwo tonno om go, tjlē ga

»“Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twēr ber bop kong ichēp wlo’ ”Š le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjēyo tek ber ba irgo li sorē?» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go wlonna Jesúsde

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjlēno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok

† 20:37 Éxodo 3.6. § 20:43 Salmo 110.1.

bakoe. Tjlë ga ⁴⁶ «¡Pjãy sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwlõ ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjrëba llëbo soyne zlong shtoyo. Judíoga syõ uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjlu goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lok eni bakoe. ⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syã wleniyo, ba u döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjlué” lëba ba kjishko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyõ, oblë kjinmo» le.

21

Syã kjlara dburwa twono Sbö kong

¹ Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bängshko ga ñya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwö roy. ² Eshko ga syã song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlõ chira anmoyõ wleniyo. Ñya Jesúsde ga ³⁻⁴ tjlä ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlõe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syã song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwlëkklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyo ga syã kjwe, dburwa iara sira tjwlõ llëm wleni jlõe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlõ ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong löng Sbö u läywë, tjlä lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblë oblë twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbö kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlë ga ⁶ «Dbar tjwe kjwara ga llëbo ïmi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyãglo

⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dörö li jyãglo wen llë?»

⁸ «Pjäy sjëk, pjäy jyãpgwëba llëm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. Tjlë jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjäy jek ba tjok llëme.

⁹ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë ara, llëm ga oba ëngkjwë ba pjluvo sök li long wloshko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

¹⁰ »Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe.

¹¹ Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe kës kës, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblë oblë bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo ïydëba llëm wleniyo wen kës kës, ga bangkjrëba ara.

¹² »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjäy shakoba, shdungoba wlo. Pjäy sökoba judíoga syö uyo roshko, pjäy llgweya lok eshko wlo, ga pjäy ie lok ber löng no shdüzlong uyo roshko. Bor kjishko ga pjäy sökoba pjluvo kës kës boksho, no ichagaga boksho bakoe. ¹³ Eshko ga llëbo ïnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjäy äätë eshko llëm obishko ga pjäy wotjlik ga “¿Tja opwlikë sorë?” lëmi llëme.

¹⁵ Eshko ga pjäy kong tjlökwo twër, pjäy opwlikë

wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjäy kjok miydë ara le, ga pjäy kar dborye lok ga äe. ¹⁶ Gueniyo pjäy wloyo ber bomi dataga, bomi mekëga, bomi pjeyoga bakoe. Pjäy twe lok tjlapgaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy kjone kjone zröya lok bakoe. ¹⁷ Pjäy ñywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. ¹⁸ Gueniyo pjäy dër ñyado, pjäy jer kjlara llëm wlo. Bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëme. ¹⁹ Ga pjäy mär Sbö go äär jong ba dbo go ga pjäy ber löng së ñyado.

²⁰ »Ïmi ga Jerusalén kjokyo kopjrina ëngkjwagaga ararë pjirishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döröe. ²¹ Eshko ga ëye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame. ²² Jerusalén so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. ²³ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko sopga song ara anmoyö, shdüya Sbörë ara. ²⁴ Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga nopga judío llëm wleniyo äär ber löng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äär jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo ñydëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjublunyo kësks ara, pjlukyo ara bakoe. E kjishko ga tjëyoga oblë oblë ber löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara. ²⁶ Llëbo

wen tjwe kjok ëre kjing go li ïkobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdë ga jek dete erä bakoe. ²⁷ Eshko ga ïkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälã ïkoba wëlle. ²⁸ Llëbo ëre ïmi kjwlë enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döröe. E kjïshko ga eshko dbaryo ga pjây dbokjrozong. Ga pjây wotjlïs llëye wen dörö li kjïshko» le.

²⁹ Eshko ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe ïzïa. Kjor oblë oblë kjwe ïzï bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglënshtko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹ Eni ga llëbo tjeng kës ëre shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga Sbö ber no pjluvo dbaryo li ääto eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³³ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwoora ber pjäng ïyado.

³⁴ »Pjây sjëk, bor tjlökwo woyotjlizï ïyado. Pjây sgara löng nelötkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go woyotjlïk wleni ga eshko dbaryo ga pjây wlëya löng llë lëmi. ³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jïkong kës li kong. ³⁶ ;Eni ga pjây sjëke! Pjây syöshtos Sbö kong ïyado, pjây döya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ëre ber wopjlu bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng oba ping Sbö u zlong bäng, ga kjok sëng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbö u zlong bäng ba kuk.

22

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlú?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li döröe.

² Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e tönö lok ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlú?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Ä shrono, pjono ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorë li lanyotkë ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlë lok ba kong ga «Enira pja potjwlënwa» le.

⁶ Kuya ga «Jölö. Enira pjlú» le. Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú? Woyde ga dbar oba ara llëm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so ilgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlë Pedro, Juan kong ga «Pjây nom dli shäryë, Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Shäryërwa kjone ga pjlú?»

10 «Pjãý nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlēmi shäng kjlara, di bapkwō sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjãý jek ba irgo äär jong opzrēk jek u roy jong kjone ga eshko. 11 Eshko ga pjãý tjlē u sogo kong ga “Tjlapga no pingga tjlē ga ‘¿Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo’li, e dliyo uēr bor oppinggaga tjok li kjēryo kjone?” le” lēmi ba kong eni. 12 Eni ga pjãý kong, kjēr pīya jong kjomo kjwara kēsbang, poshāryak pjire. Llēye uēy wlo li shāryēmi pjir ber tjeng bām go eshko» le ba kong.

13 Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llēye lara Jesúsdē li wlēna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrēkklo li dliyo poshāryara lok.

14 Öötong ba dlōyo go ga Jesús öötong shäng Sbō tjlōkwō roy lagaga ba āska li tjok, ga sirkeno löng tjē jīkong dli ioklo jong li zlong. 15 Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja wotjlīno ara ga tja shdūydēba llēm obishko ga dbar shrēkklo ēre dliyo uēr bomi tjok loror. 16 Lēr bomi kong ga uēr ame, äär jong Sbō ber no pjluyo dbaryoshko jā, dbar shrēkklo ēre llē loklo shāryono pjir ga eshko» le.

17 Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ēre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Kjrozī, shdözī ēng kong. 18 Lēr bomi kong ga kjillgwo bo dyo iēr ame, äär jong Sbō ber no pjluyo dbaryoshko jā» le.

19 E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre.

Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlē ba kong lok ga «Ēre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryēmi jūni, bor woyoshroklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlē ga «Tjļōkwo twara Sbörē tjağlēn, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srēng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo ēre, e ba jyāğlo.

²¹ Gueniyo bor soynega li sök iē bor tjok jūshko. ²² Llēbo wen no to ter kjok dogo dwayo ēre kong owa, lara Sbörē sorē li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlōe» le.

²³ Kuya lok ga tjlē ēng kong ga «¿Ēlayde lēba?» le lok ēng kong eni. ²⁴ E irgo ga opyono lok ēnglē kar kar, tjlē lok ga «¿Shji kjone dey tjwlō ara, llamo li kjinmo?» le lok ēng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong lok ga «Miydēmi pjlú ga kjok ēre kjing go ga nopga judío llēm wleniyo ichagaga ba nopga ichē parkē ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyē lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydēr ga pjāy omshäryē eni llēme. Ēye opyē woydē ber tjwlō ara oblē kjinmo ga opyē ber tjwlō llēm dey. Ēye opyē woydē ber oblē ichaga ga ber shäng oblē kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök iē, kjlara shäng dli pjlorguē ba kong. ¿Kjone dey ga tjwlō ara lēba? Sök iē li lēba. Gueniyo tjara shäng bomi tjrēko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjāy löng bor tjok iyado. Llēbo kēs li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llēme. ²⁹ E kjishko

ga llono ga pjäy iër ber löng no pjluoyo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluoyo sorë ga eni. ³⁰ Ga Sbö ber no pjluoyo lishko ga pjäy äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjäy sirkek äär löng pjlu sökklo kjing go, Israel tjëyoga kjringsgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo» le.

«Pjäy tjliya Äre» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

³¹ Eshko ga tjle Pedro kong ga «iSimón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjäy tjliya woydë Äre eni, pjäy ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sböre beno shäng tjliya eni wlo. ³² Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjishko, pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko ga bop pjeyoga kjimtëp mär bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdüzlong uyo roshko bop tjok, llëm ga tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga tja shäng bop tjok, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «Pedro, lër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ Eirgo ga Jesús tjle ba kong lok ga «Kjupä ga pjäy ichoror jek löng dbur sho tjok llëm, kjla tjok llëm, drepkwota tjok llëm bakoe. ¿Eshko ga llëye söromi llëm li kjishko ga songyo kjroromire?»

«Llëme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjle ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ëye dbur tjok ga söya. Eëye kjla tjok ga

söya bakoe. Æye dröng llëm ga ba shwong kop lëkong soyneya, dröng tjwlëkkio. ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “ ‘Domer kjwe llëbo owa shäryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ä ga shäryë bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, jüşko dröng tjeng kjwang pjök» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Erö ga bue» le.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemaní kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgara löng sorë ga eni. ⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy syöshtos Sbö kong ara, pjäy tjliya Äreshko ga pjäy kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkjono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syöshtono Sbö kong, ⁴² tjlä ga «Data, woydër ga llëbo wen owa bor kong dörö li, e wen tjwe bor kong llëme. Woydëp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëm, e laga ber pjarë» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydë ara llëbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srëng dik. ⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlëya bë tjeng pë, woydë lok ara kjishko. ⁴⁶ Ga tjlä ba kong lok ga «¿Pjäy pë egaro? Pjäy kojözong. Pjäy syöshtos Sbö kong ara, pjäy tjliya Äreshko ga pjäy kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

* **22:37** Isaías 53.12.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjitë llëm obishko ga nopga tjwe jong träk llëme. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lō shiya† wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ëre lō ship, iëp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek löng llëno miydara ba oppinggaga löng lirëshko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji ëngkjwë ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlëkong zakza tas jer lon pjik buk tōshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppingga li kong ga «¡Wëyë! ¡Kjweni llëme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjlëno ba kfragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo bakoe. Tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpoklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjäy löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Ärë» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök

† 22:47 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok.
⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yõtso robyë wëleşhko ga tjlë nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jëk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «İJyõ! İE ë miydër llëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omİno, ga tjlë ba kong ga «Pja ëmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «İJyõ! İTja llëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjİshko ga miydërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «İJyõ! İLleye lëp shäng li miydër llëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe.

⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» İlara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlë lok ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga İäywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kajok İlgwegaga Këskësyo boksho

⁶⁶ Kajok shröngto ga Judío Kajok Ilgwegaga Këskësyo töno lok uunkong, syõshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok Ilgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lok, jek öötong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjlökwö kjrëmi llëme. ⁶⁸ Ga pjäy kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llëm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwö këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjäydë om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlëy ba rotë obi llëno?» le lok eni.

23

Jesús söra Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlä ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jïkong. Oba pïya shäng kä potjwlëk pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llëme le eni. Tjlä obi ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlä ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

4 Eni ga Pilato tjlë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

5 Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjïökwo le shäng li go ga oba shdüya ara Judea kjokyo kjok kjwang jïkong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüshko bakoe» le.

Jesús söra Herodes bokshto

6 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ëre Galilea sore?»

7 «Ëng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjïshko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

8 Eni ga söra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlu anmoyö. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga ïya woydë, llëbo ïydëba llëm wleniyo pïya ba kong wlo. 9 E kjïshko ga kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. 10 Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

11 Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlö ara go, pjlü shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. 12 Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlu ëng tjok. Bäm go ga löng iirkë ëng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lok wlo

13 E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. 14 Töna löng pjir ga tjlë ba kong ga «Domer ëre söromi shäng bor bokshto, oba shdüya ara kjïshko lëmi.

E kjīshko ga llēbo kjakrokror ba kong ara bomi boksho, gueniyo rotēmi lōng li, e bor kong ga llēye drete. ¹⁵ Herodes kong ga llēye dret bakoe. Ichara shrono shāng bi kong irōng obi e kjīshko. Miydēr pjlú ga llēye owa shāryara ber zrōkko wlo drete.

¹⁶⁻¹⁷ E kjīshko ga shdun. E irgo ga rayēr toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlē Pilato kong ga «¡Domer kjwe zrōzong! ¡Barrabás döpdē borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le lōng li, e bāngzak shāng no shdūzlong uyo roshko. Dēnashko ga ba pjlú, e woyde llēme. E kjīshko ga ēng tōno oblē tjok kjlōbö, ga ēngkjwono lok pjlú nopga tjok, ga nopga zrōra lok. E kjīshko ga bāngzak shāng eshko.)

²⁰ Jesús döya woydē Pilatorē, ga tjlēno nopga lōng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, tjlē ba kong ga «¡Zrōs pjang kjlōs go! ¡Zrōs pjang kjlōs go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjlēno ba kong jek pjlara obi, öötong pjloglo mya. Tjlē ga «¿Llē kjīy? Llēbo owa shāryara li lozī bor kong. Llēye wlēnor ba go owa ber zrōkko wlo drete. E kjīshko ga shdun. E irgo ga rayēr toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga öö le lok jek tjē jīkong, Jesús iche zrōya lok pjang kjlōs go wlo. Eni ga nopga lōng li wlēpyotke Pilatorē ga ä kuzong ga wotjlino oblē, llēye woyde lok li shāryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bāngzak shāng no shdūzlong uyo roshko lara lok li dōra, ga Jesúsda twara ba ēngkjwagaga

* **23:16-17** Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «... le. Äär lu pjlöbi go ga dbar shrēkkloshko ga nopga bāngzak tjeng no shdūzlong uyo roshko li raye no ichagarē kjlara kjluwe.

kong, llëye woydara nopgarë ba kong'li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²⁶ Jesús söya lok jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara ëngkjwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷ Oba jëk löng ara ba irgo, tjrëko walëga löng ara, slar ara ba kjishko. ²⁸ Īya Jesúsdë bojono iröng, ga tjëlë ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjây slar bor kjishko llëme. Pjây slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. ²⁹ Llono ga oba tjëlë ga “Walëga kjrong, wapga llëm wleniyo, löng wopjlú li epga” lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjëlë dlup tjeng'li kong ga

»«Pjây lon ter borwa kjing go,

tjawa jek jëktëng ber dret wlo”† le eni.

³¹ ¿Shäryëba eni kjour kësöng kong ga llëye wen kjour dogro li kong?»‡ le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kā Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

† **23:30** Oseas 10.8. ‡ **23:31** Kjour kësöng le li, e Jesús loklo. Kjour dogro le li, e nopga owa loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö.

³⁴ Eshko ga Jesús tjlē ga «Data, llē shāryayde miyde löng llēme. E kjīshko ga llēbo owa shārye löng ère lōs ba kong ber drete» le.

Eshko ga èngkjwagaga tjeng li tjōto lok llēbo jyāglo go, Jesús shwong li ber è kong ãya lok wlo. §

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ãk. No ichagaga löng li omlāywono lok owa ara, tjlē ga «Oba oblēra dōra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjlēno ga no pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörē om go lara eni bakoe. Lara eni li jlō wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Èngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlē lok ba kong ga «Pja judío pjluyo jlō wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llē kjīy miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ère, e judío pjluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omlāywono eni bakoe. Tjlē ga «¿No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li, e pja llēmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dös eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirē ga tjlē ba kong ga «¿Pja Sbō bangkjrē llēmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llēmdo? ⁴¹ Shjira llēbo owa shāryono jlōkoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llēye owa shāryara llēme» le. ⁴² Eshko ga tjlē Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjluyoshko ga tja woyoshrēba» le.

§ **23:34** Löyde lok pjang kjlōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraíso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jīkong beno yēt erä. Beno eni äär jong dlo pjö lē wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kēsbang iak pjang eshko li dwlētong ter aas beno kjring pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjlēno dbo go, tjlē ga «Data, bor sēya ère iēr ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li boksho ga èngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjlē ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlōe» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjishko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ère İk pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena José

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlīk pjlu, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjluwo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang

* **23:43** Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjlublún, pjlú wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjlëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga ëye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sëng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ña lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjlëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjlëbgwo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjlëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjlīya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kãã lletlet. ⁵ İya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjlä ba kong lok ga «¿Shäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënoron? ⁶ Buk na llëme. Woshrara Sbörë iröng obi. Zröydëba

llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozïa. Tjllëno ga ⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ëre iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlôs go wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjllökwo lara li woyoshrrae. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo ñna, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjllökwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjllökwo kjre lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ñna beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjliya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äär Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo dluw dik wleni.* ¹⁴⁻¹⁵ Jek löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok,

* **24:13** Jerusalén kjokyo dwayo äär Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

16 gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjïshko.

17 Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjây jek jëk löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. 18 Kjlara ko Cleofas tjlë ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglën jã, e miydara nopga uunkongdë. U ïga llë ëmdë ga ommyidono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommyidono llëm sorëro?»

19 «¿Llëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjlökwo laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjwlö ara, nopga kong ga eni bakoe. 20 Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjlapgaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. 21 Tjawara wotjlïno ga e shji Israel tjëyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjan.

22 »Eerishko kjok shröngto ga walëga jëk löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, 23 gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjlë borwa kong ga “Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjlë ga ‘Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi’ le lok borwa kong eni” le. 24 E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ïna lok llëme» le.

25 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây kä kjange! ¿Pjây opping llonoro? ¿Tjlökwo lara Sbö tjlökwo lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro?

26 ¿No pjluyo iche le Sbörë li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sbörë ber tjwłö ara llëmdo?» le.

27 E irgo ga tjlökwo tak pjang ba kjışhko Sbö tjlökwo go li, e pjlollgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës'li go bakoe.

28 Ga jek lōng ääto kjok äär woydë lishkoshko ga Jesús jek jek shäng obi, äär jek kēgong woydë wleni.

29 Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjlë lok ba kong dbo go ga «Pja jek kēgong ame. Kjok sēng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» le. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara lok.

30 Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjışhko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. 31 Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jëktēng erä. 32 Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji tek jek lōng ba tjok irbo bāngshko ga Sbö tjlökwo pjlollgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlú ara anmoyö llëmdo?» le.

33 Jekdo eshko ga sano jek irōng Jerusalén kjokyo. Öötong lōng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlëna tōno lōng eshko, nopga oblë tjok. 34 Ga tjlë lok shrono lōng li kong ga «Tjlapga Jesús woshrono irōng obi jlōe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

35 Kuya lok ga llëbo weno ba kong irbo bāng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlä ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le.

³⁷ İya, kuya lok ga beno löng sëya llëm, bangkjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlä ba kong obi ga «¿Pjäy sëya llëm ega? ¿Tja woshrono iröng obi woyotjlïmi llëm ega?

³⁹ ¡Tja li shängdo! Bor orkwo ëre İzïa. Bor dre ëre İzïa. Tja porwozïa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba dre bäng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, İya lok ga tjlökwö kjayde lok jlökoyö llëm obi, gueniyo beno löng wopjlú anmoyö, yëy le lok bakoe. Eshko ga tjlä ba kong lok ga «¿Pjäy jüşhko llëbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong mã sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Tja shäng bomi tjok obishko ga tja tjläno bomi kong ga “Tjlökwo tak pjang bor kjışhko Moisés kjibokwoyo li go, Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës li go, kjibokwo ko *Salmos* go, e shäryë uunkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbö tjlökwö tak pjang li llë loklo miydë pjlúe. ⁴⁶ Tjlä ba kong ga «Tjlökwo tak pjang li tjlä eni: “No pjluyo iche le Sbörë li, e wolon wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga woshre Sbörë iröng obi.” ⁴⁷ Tjlökwo tak pjang obi tjlä eni: “Ba ko goshko ga tjlökwö lëba tjëyo kjrina kjrina löng kjok ëre kjing go li kong. Tjlökwo lëba li ëre:

‘Llëbo shäryëy löng owa li, e owa jlõe lëy, ga rayëy ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete.’”⁴⁸ Pjãy beno löng llëbo ñomi, kuromi li roy laga oba kong.⁴⁹ Ga bomi go Sbö Sëya ichër kjok dogo dwayo äär ber kësbang bomi tjok, lara bor Datarë jlökoyo sorë li eni. Gueniyo pjãy ber löng ëreshko Jerusalén kjokyo, ëye lër shäng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong löng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjlökwo lara beno pjlu ba kong lok.⁵¹ Shäng tjlë obishko ga opkjono eshko dwayo, ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrëra lok ara, ga sano to tek löng wopjlu iröng Jerusalén kjokyo.⁵³ Eshko ga beno löng Sbö poshrëk, ba u zlong bäng enido.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c